

EESTI

25

PORDILEHT

A.S.
TALLINNA KOIEVABRIK

KOPLI TAN. 33.

JOHN CARRI PÄRIJAD

TELEF 439-79

T.K.V.

Sisal- ja kookus-

matid,

linikud ja

vaibad.

Vastastikustele Kindlustusseltsidele

korraldab edasikindlustust,
annab tarvilikku nõu ja
juhatust asjaajamises

Eesti Ühistegeline Kindlustus-Keskselts,

Tallinn, S. Karja 19. Tel. 426-83
Postkast 122

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

18. AASTAKÄIK

Nr. 8

AUGUST

1937

Toimetaja: A. ADORF.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Eeskujuks

teistele kultuurialadele

Tänavune spordiaasta on olnud Eesti ajaloos saavutuste-rikkamaid, mis mõttes teda võib võrrelda koguni Berliini olümpia-aastaga. Võidud ja suursaavutused on üksteisele järgnenud peagu katkemata ketis, paiguti koguni kuhjades võrdlemisi lühikesele ajavahemikule. On olnud koguni nii, et enne veel kui jõuab lähemalt analüüsida üht suurvõitu või -saavutust, on püstitatud juba teine, veelgi võimsam, pannes eelmise suursaavutuse kahvatuma enne veel, kui sellele on saadud anda hinnangut.

Viimasema ajajärgu suurimaks sündmuseks on eestlaste võidukus Helsingi laske-maailmavõistlustel. Korrapealt on Eesti tõusnud maailma parimaks laskespordi-rahvuseks. Säärast hinnagut õigustab ainuüksi juba Argentiina kuju võitmine, räägimata veel kümnest maailmameistri-tiitlist ja poole tuhande ligi ulatuvast auhindade arvust. Laskemaailmavõistlusi võib oma alal võrrelda olümpiamängudega. Kas on tegemist elukutseliste või asjaarmastajatega, see küsimus ei vääri üldse rääkimist, sest on arvata, et tulevikus kaovad nii-kui-nii piirid elukutseliste ja asjaarmastajate vahel.

Laske-maailmavõistlused on muutumas peagu niisama kolossaalseks ettevõtteks nagu seda muus spordis on olümpiamängud. Korraldajad peavad pingutama kõike viimast, et korralduse ladususes ei tuleks takistusi. Laske-maailmavõistlused nõuavad suurt organisatsiooni, tuhandete inimeste tööerakendamist ja moodsaimate tehniliste abinõude kasutamist. Nii oli see ka Berliini olümpial, kuid siis tõlgitseti seda kui suurt natslikku propagandat laia maailma ees. Kuid kui Soome tema korraldada olnud laske-maailmavõistlustel järgis väga paljus Berliini eeskujule, siis võeti seda juba endastmõistetavana, ilma mingisuguste tõlgitsemisteta. Moodne aeg ja paisuv sport nõuab ka kõige moodsa tehnika kasutamist, korraldagu siis võistlusi kas sakslased, soomlased või hiinlased.

Laskudes või tõustes nüüd laske-maailmavõistlustelt eestlaste saavutustele muudel spordialadel, peab eeskätt märkima Arno Luhaääre maailmarekordi tõstmises. Saavutades kahega tõukamises 167,5 kg, tõi ta 10-aastase vaheaja järele jälle ühe tõste-maailmarekordi eestlaste nimele. Kui mitte kaasa arvata laskurite poolt väljalastud maailmarekorde ja K. Palusalu maailmarekordiga võrreldavaid saavutusi, siis on A. Luhaääre maailmarekord praegu ainuke, mis üldse eestlaste nimel. Sellisena on tal veel suurem väärtus.

Kokku võttes ja lõppsõnana olgu lisatud, et Eesti on spordi alal, ka aju-spordiks nimetatud males, jõudnud kõrgemale rahvusvahelisele tasemele kui peagu ükskõik missugusel teisel kultuurialal. Seepärast pole ime, kui ametlikudeski kõnedes teistel kultuurialadel korraldatud ürituste puhul tuuakse eeskujuks Eesti saavutusi spordis.

A. ADARI.

Võidukate laskurite saabumine laagasi Eestisse. Määratu rahvahulk oli neid tervitamas sadamas ja meeskonna rongikäigul läbi linna. Pildil Argentiina kuju on asetatud autosse. Varsii algab triumfikäik.

Maailmameistri - paugud Helsingis

VÕITE PEAGU LOENDAMATULT

Võiks ütelda — tänavune suvi on annud mitme aasta saagi. Rohkem kui tavalise päevast teise elamise aegadel kokku mitme aasta jooksul, on sportlike üllatus-suursaavutusi serveerinud just tänavune hooaeg.

Kui nüüd sündmuste efektiivse külje hinnangus rääkida üllatavast momendist, enam kui miski muu üllatas meid just laskurite triumf ning ülekaalukas esikohale platseerumine Helsingis. Rekordid koos esikohtadega kergejõustikus ja raskejõustikus juba varem viljeldud alade saavutustena ja varem kuuldutena-nähtutena ei too enam kaasa tõelist üllatusmomenti. Laskesport kui nooremaid alasid oli meil seni läbi teinud vaid paar suuremat rahvusvahelist jõukatsumist. Selle tõttu sportlike sündmuste jälgijad endi ootustes jätsid laskurid vabaks võidukohustusest. Maailma esimeseks laskesporti-rahvuseks platseerumine järelikult oli seda üllatavam. Aga et täierinde-võit Helsingis oli tingitud üksnes parematest võimetest, mitte aga soodustavast juhusest, siis see veel selgemini ilmneb just nüüd, kus vaimustuspuhangute möödumisega on võimalik esitada võistluste üksikasjalisemat analüüsi.

Rahvalikult väljendades — Helsingist toodi medaleid, kulda, hõbedat ja pronksi toobiga. Alul ei tead-

nud ütelda ka laskurite juhid ise, kui palju nimelt. Esitame siinkohal nüüd need arvud: 85 kuldmedalit, 54 hõbemedalit, 31 pronksmedalit, 18 meeskonna-auhinda, 165 individuaalauhinda ja lisaks rahaliste auhindadena sularahas 27.000 soome marka, mis meie rahasse ümber arvestatult võrdub 2187 krooniga.

Kui nüüd esitada Helsingi võistluste maailmameistri-matschide kronoloogilist järjekorda, tuleb korraks meenutada, et selles sarjas toimusid esimestena laskmised väikekalibri-püssist kõiges kolmes asendis.

Roomas 1935. a. peetud maailmavõistlustel püstita-sid eestlased väikekalibri-püssist lamades asendis laskmises 1964 silmaga maailmarekordi. Nüüd järelikult võis oodata, et eestlased ka Helsingis sel alal osutuvad kõigest teistest tugevamaks. Oli ka põhjust lootuste hellitamiseks, kuna kodus treeningul saavutati tagajärgi, mis lasid oletada esikohale platseerumist koguni koos senise maailmarekordi purustamisega. Tulemused ei annud põhjust pettumiseks, kuigi püsti asendis laskmises tuli esimeseks Ameerika Ühendriikide meeskond. Vajaduse korral võime aga lohutuseks võtta teadmise, et siin eestlaste poolt Roomas püstitatud maailmarekord jäi löömata.

E. Spordilehe käesoleva numbri kaanepildiks on Eesti vabapüssi-laskurmeeskond, kes võitis Argentiina kuhu. Istuvad laskurite juht kolonel J. Siir, E. Kivistik ja G. Lokotar, seisavad A. Kukkk, H. Kivioja ja A. Liivik.

MEESKONDADE TULEMUSED:

Lamades:

1. USA	1957 s.
2. Soome	1956 s.
3. Eesti	1951 s.
4. Rootsi	1942 s.
5. Norra	1934 s.

Lamades asendis Eesti meeskond individuaalselt saavutas (sulgudes toodud paremusjärjestus kogu maailma laskurite peres):

1. (3.) E. Seren	394 s.
2. E. Kivistik	391 s.
3. E. Rull	391 s.
4. V. Jaanson	389 s.
5. G. Lokotar	386 s.

(Maailmarekord 398 silma, püstitatud prantslase Durandi poolt Roomas 1935. a.)

Põlvelt:

1. Eesti	1897 s.
2. Schveits	1883 s.
3. Prantsuse	1882 s.
4. Soome	1877 s.
5. Rootsi	1847 s.

(Maailmarekord 1909 silma, püstitatud Soome meeskonna poolt Lvovis 1931. a.)

Põlvelt laskmises Eesti meeskond individuaalselt saavutas (sulgudes toodud paremusjärjestus kogu maailma laskurite peres):

1. (1) H. Kivioja	385 s.
2. (4) G. Lokotar	385 s.
3. (9) A. Liivik	378 s.
4. E. Rull	375 s.
5. E. Kivistik	374 s.

(Maailmarekord 389 silma, püstitatud eestlase G. Lokotari poolt Roomas 1935. a.)

Püsti:

1. Eesti	1852 s.
2. Schveits	1840 s.
3. Soome	1833 s.
4. Prantsuse	1823 s.
5. Norra	1815 s.

(Uus maailmarekord. Endine maailmarekord 1813 silma, püstitatud soomlaste poolt Roomas 1935. a.)

Püsti laskmises Eesti meeskond saavutas individuaalselt (sulgudes toodud maailma paremusjärjestus):

1. (3) A. Liivik	377 s.
2. (5) G. Lokotar	374 s.
3. E. Rull	369 s.
4. E. Kivistik	368 s.
5. A. Kukkk	364 s.

(Maailmarekord 380 silma, püstitatud prantslase I. Mazoyeri poolt Helsingis 1937. a.)

Laskmises üksiklaskuritele kolmest asendist kokku saavutasid eestlastest:

1. (3) G. Lokotar	1145 s.
2. (6) E. Rull	1135 s.
3. (7) E. Kivistik	1133 s.

Ka see võistlus toimus maailmameistrimatschina. Kokku saavutas Eesti väikekaliibripüsti maailmameistri-matschides seitsmest maailmameistri kohast

Kindral Österman õnnitleb H. Kivioja maailmameistriks tuleku puhul.

kolm, lisaks 11.000 soome marka rahas, 10 kuldmedalit, 9 pronksmedalit ja 9 auhinda.

Halvemini, kuid olukordi arvesse võttes siiski küllalt edukalt toimusid samal päeval maailmameistri-matschid vabapüstolist laskmises. Eesti siin jäi 2604 silmaga 5. kohale, mis tegelikult rahvusvahelises paremustabelis on küllalt hea tagajärg. Resultaat väärivad seda enam rõhutamist, et vabapüstol on meie laskuritele täiesti uus ala. Püstolid saadi kätte alles viis kuud enne maailmavõistluste algust ja selle tõttu juba ajalisel ei jatkunud vajalisel määral võimalusi uuel võistluslal süvenemiseks.

Laskmine vabapüstolist toimus nii meeskondadele kui üksiklaskuritele. Lasti 10×6 lasku 50 meetrilt.

MEESKONDADE TULEMUSED:

1. Šveits	2650 s.
2. Soome	2625 s.
3. Rootsi	2622 s.
4. Prantsuse	2606 s.
5. Eesti	2604 s.

(Maailmarekord 2651 silma, püstitatud Šveitsi meeskonna poolt Stokholmis 1929. a.)

Individuaalselt eestlased saavutasid (sulgudes toodud koht maailma paremusjärjestuses):

1. (4.) N. Viru	533 s.
2. (11.) A. Kukk	529 s.
3. (19.) G. Padar	523 s.
4. (20.) E. Sihv	522 s.
5. H. Siirma	497 s.

(Maailmarekord 555 silma, püstitatud rootslase T. Ullmanni poolt Helsingis 1937. a.)

30-lasu võistluses üksiklaskuritele, 3×10 lasku 50 meetrilt, eestlastest tuli esimeseks E. Sihv 264 ja N. Viru 261 silmaga. Esimene rahvusvahelises paremustabelis omab 12. ja teine 16. koha. Vabapüstolist laskmises eestlased said rahalise auhinnana 1000 soome marka. Meistrimedali võistlustel 6×10 lasku 50 meetrilt saavutas A. Kukk kuldmedali ja auhinna, E. Sihv, N. Viru, H. Siirma ja J. Kant kuldmedali, kuna N. Baratasvili ja G. Padar saavutasid hõbemedalid.

Kaksikvõistluse võistlustel toimunud maailmameistri-matsch meeskondadele ja üksiklaskuritele jättis meid samuti ilma maailmameistri-tiitlita. Esimeseks

tuli Soome 67 trahvipunktiga, 2. Leedu 91, 3. Saksa 97, 4. Rootsi 100 ja 8. Eesti 168 trahvipunktiga.

Ettearvatult ei suutnud meie esikohta tuua maailmameistri-matschides sõjapüssist laskmises. Oli ju teada, et löödamatult tugevad sellel alal on just Šveitslased, samuti ei saanud meie edule kasuks tulla asjaolu, et Helsingis tuli lasta meil harjumata Soome sõjapüssist. Kuid kõigest hoolimata kujunes võistlus 10 osavõtva rahvuse vahel üle ootuste tasavägiseks. Esikoha pärast konkureerisid võrdsete tulemuste juures kogu aeg Šveits, Soome ja Eesti. Lõpuks pani end maksma Šveits, võites sellega ka Soome marssali Mannerheimi igavesti rändava kuldpoakaali. Laskmised toimusid 300 meetrilt, 2× (2×10) lasku.

MEESKONDADE TULEMUSED:

Kolmest asendist kokku:

1. Šveits	2586 s.
2. Soome	2583 s.
3. Eesti	2570s.
4. Rootsi	2528 s.
5. Prantsuse	2514 s.

Selle juures Eesti meeskond individuaalselt saavutas järgmised tulemused (sulgudes rahvusvaheline paremusjärjestus):

1. (10.) V. Jaanson	519 s.
2. (11.) K. Jürgens	519 s.
3. (12.) H. Silber	518 s.
4. (20.) G. Lokotar	510 s.
5. (30.) L. Viljus	504 s.

(Maailmarekord 530 silma, püstitatud soomlase O. Elo poolt Helsingis 1937. a.)

Väljaspool meeskonda jäi K. Vilberg üldjärjekorras 520 silmaga kaheksandaks.

Üksikute asendite juures meeskondade tulemused kujunesid järgmisteks:

Püstiasendist:

1. Soome	810 s.
2. Eesti	804 s.
3. Šveits	781 s.

Laskurite meeskond sadamas rivistunud kindralstaabi ülema kindral N. Reegi tervituseks.

Püstitasendist laskmisel saavutas Eesti meeskond individuaalselt (sulgudes on märgitud rahvusvaheline paremusjärjestus):

1. (7.) H. Silber	164 s.
2. (13.) V. Jaanson	162 s.
3. K. Jürgens	161 s.
4. G. Lokotar	159 s.
5. L. Viljus	158 s.

(Maailmarekord 172 silma, püstitatud šveitslase Hartmanni poolt Stokholmis 1929. a.).

Väljaspool meeskonda laskis K. Vilberg 172 silma, mis on maailmarekordi kordamine, ja millele lisaks omandas maailmameistri-tiitli.

Põlvelt:

1. Šveits	907 s.
2. Eesti	869 s.
3. Soome	857 s.

Individuaalselt:

1. V. Jaanson	175 s.
2. K. Jürgens	174 s.
3. H. Silber	174 s.
4. L. Viljus	174 s.
5. G. Lokotar	172 s.

(Maailmarekord 185 silma, püstitatud šveitslase Zimmermanni poolt Helsingis 1937. a.).

Väljaspool meeskonda saavutasid A. Jalak 175, A. Talli 175 ja K. Vilberg 170 silma. Rahvusvahelises paremustabelis A. Jalak oma tagajärjega päris 14. ja A. Talli 15. koha.

Lamades:

1. Soome	916 s.
2. Rootsi	904 s.
3. Prantsuse	903 s.
4. Eesti	897 s.

Lamades asendist laskmisel Eesti meeskond saavutas individuaalselt:

1. K. Jürgens	184 s.
2. V. Jaanson	182 s.
3. H. Silber	180 s.
4. G. Lokotar	179 s.
5. L. Viljus	172 s.

(Maailmarekord 188 silma, püstitatud soomlase K. Liuhala poolt Helsingis 1937. a.).

Väljaspool meeskonda saavutas K. Vilberg 178 silma.

Meeskondade kõrval võtsid maailmameistri-matši-

dest sõjapüssiga osa ka üksiklaskurid, kes jagasid koos meeskondadesse kuulunud laskuritega individuaal-maailmameistri-tiitleid. Püsti asendist saavutas parima tagajärje K. Vilberg 172 silmaga, kes, nagu juba märgitud, sellega tuli maailmameistriks.

Sõjapüssivõistlustega eestlased töid Helsingist esimeid-auhindu kokku 60 ja rahas 5000 soome marka.

Meistrimedali-võistlustel 3×(2×10) lasku 300 meetrilt üksiklaskuritele saavutasid kuldmedali H. Silber, G. Lokotar, V. Jaanson, E. Vilbert, L. Viljus, K. Jürgens, A. Reinvald, K. Kübar, A. Talli ja A. Jalak, hõbemedali A. Teder, pronksmedali K. Vilberg, K. Lomp, F. Vaher ja A. Lenk. Lahinglaskmisel üksiklaskuritele 2×10 lasku 150 meetrilt saavutasid kuldmedali K. Kübar, A. Jalak, V. Jaanson, H. Silber ja A. Talli, hõbemedali A. Teder, A. Lenk, K. Lomp, K. Jürgens ja A. Reinvald.

Tähtsaimana, kuigi viimaseimana, toimus maailmameistrimatšide sarjas võistluse tähelepanuvaim ala — matš vabapüssist. Siin tuli võitjaks ning maailmameistriks Eesti, omandades ühtlasi ka kuulsat Argentiina kuju. Võiks isegi ütelda, — võit vabapüssist kaalub sama palju või isegi rohkem kui kõik teised võidud teistel matsidel.

Juba võistluste eel meie laskurid ja laskespordihuvilised hellitasid salamahti lootust Argentiina kujule. Ja võistlustel pärast esimesi seeriaid selguski, et esikoha kandidaatidena saavad kõne alla tulla vaid Eesti, Soome ja Šveits, mille juures Eesti omas teistest suhteliselt rohkem väljavaateid. Lõpupoolel langes Šveits tõsise konkurendina juba hoopis tagaplaanile. Nüüd selgub peatselt Eesti täieline üleolek. Eesti meeskond lõpetab esimesena ning võitjana laskmise. Tulemus on uus maailmarekord 5526 silma, millega on suuresti ületatud endine rekord, mis oli 5488 silma. Teise koha päris Soome meeskond 5493 silmaga ja kolmanda koha Šveits 5481 silmaga.

Vabapüssist laskmises Eesti omandas kaheksast maailmameistri-tiitlist tervelt kuus! Eesti meeskond on ühtlasi neljakordne maailmameister: kõigis kolmes asendis eraldi, asendite ühistulemusega ja A. Kivistik kahekordne maailmameister — põlvelt asendist 381 silmaga, mis on maailmarekordi kordamine, ja kõigi kolme asendi kogusummaga 1124 silma, mis on uus maailmarekord. Endine maailmarekord kuulus šveitslasele Zimmermannile, kes selle püstitas 1929. a. Stokholmis.

Vabapüssist laskmised toimusid 300 meetrilt, igast asendist 40 lasku.

Lõpptulemustelt rahvuste paremusjärjestus kujuneb järgmiseks:

Kindral N. Reek sadamas tervitamas saabunud laskureid.

Kolmest asendist kokku:

1. Eesti	5526 s.
2. Soome	5493 s.
3. Šveits	5481 s.
4. Rootsi	5437 s.
5. Norra	5343 s.
6. Prantsuse	5275 s.
7. Saksa	5218 s.
8. Daani	5187 s.
9. Läti	4817 s.

Eesti sellega, nagu juba märgitud, püstitas uue maailmarekordi. Endine maailmarekord 5488 silmaga püstitati soomlaste poolt Roomas 1935. a.

Individaalselt Eesti meeskond saavutas (sulgudes märgitud maailma paremusjärjestus):

1. (1.) E. Kivistik	1124 s.
2. (3.) G. Lokotar	1113 s.
3. (8.) H. Kivioja	1100 s.
4. (12.) A. Kuk	1097 s.
5. (15.) A. Liivik	1092 s.

(Uus maailmarekord. Endine rekord 1114 silma, püstitatud šveitslase Zimmermanni poolt Stokholmis 1929. a.)

Püstiasendist:

meeskonna tagajärjed:

1. Eesti	1752 s.
2. Šveits	1751 s.
3. Soome	1735 s.

(Uus maailmarekord. Endine 1743 silmaga püstitatud šveitslaste poolt Lwouis 1931. a.)

Individaalselt saavutas meie meeskond püstiasendist (sulgudes maailma paremusjärjestus):

1. (3.) E. Kivistik	353 s.
2. G. Lokotar	351 s.
3. H. Kivioja	348 s.
4. A. Kuk	349 s.
5. A. Liivik	351 s.

(Maailmarekord 381 silma, püstitatud rootslase Rönmarki poolt Granadas 1933. a.)

Põlvelt asendist

meeskonna tulemus:

1. Eesti	1856 s.
2. Soome	1843 s.
3. Šveits	1833 s.

(Maailmarekord 1868 silma, püstitatud soomlaste poolt Roomas 1935. a.)

Individaalselt saavutas meie meeskond põlvelt asendist:

1. (1.) E. Kivistik	381 s.
2. (4.) G. Lokotar	375 s.
3. A. Kuk	373 s.
4. H. Kivioja	371 s.
5. A. Liivik	356 s.

(Maailmarekordi kordamine. Maailmarekord 381 silma, püstitatud rootslase Rönmarki poolt Granadas 1933. a.)

Lamades asendist

meeskonna tagajärg:

1. Eesti	1918 s.
2. Soome	1915 s.
3. Rootsi	1905 s.

(Maailmarekord 1923 silma, püstitatud Soome poolt Lwouis 1931. a.)

Lamades asendist laskmisel kujunesid meeskonna individuaalsed tulemused järgmisteks (sulgudes maailma paremusjärjestus):

1. (2.) E. Kivistik	390 s.
2. (5.) G. Lokotar	387 s.
3. A. Liivik	385 s.
4. H. Kivioja	381 s.
5. A. Kuk	375 s.

(Maailmarekord 393 silma, püstitatud soomlaste Lindgrena poolt Lwouis 1931. a.)

Väljaspool maailmameistri-matše saavutasid meistrimedalivõistlustel kuldmedali A. Kuk, J. Vilberg, E. Kivistik, G. Lokotar, H. Kivioja, E. Rull ja H. Tomberg, hõbemedali A. Liivik ja E. Rikand, pronksmedali K. Jürgens.

Vabapüssist laskmisel langes eestlastele rahalise auhinnana 10.000 soome marka rahas, esemeid-auhindu 34 ja kokku 35 mitmesugust medalit.

Kuigi ka kusagil mujal pole antud täpsemat ülevaadet Helsingis maailmameistri-matšide kõrval peetud meistrimedalite-võistlustest ja seeriavõistlustest, ruumilistel põhjustel on võimatu seda teha ka siin. Märkime, et medalivõistlused, mis algasid juba võistluste avapäeval, kujutasid endist üksiklaskurite võistlusi, kus medali saamiseks oli lubatud teha kaks üritust vastava osavõtumaksu eest. Sellepärast peale muu said siin esirinnas sammuda need, kellel oli selleks raha. Medalivõistlused kujutasid endist õieti harjutusvõistlusi maailmameistri-matšidele. Medalivõistluste tulemusena töid meie laskurid Soomest kaasa tervelt 49 kuld-, 41 hõbe- ja 6 pronksmedalit, peale selle veel rida lisauhindu kohtadele tulijate poolt. Seeriavõistlused kujutasid endist üksiklaskurite individuaalvõistlust vastava osavõtumaksu eest seerialt. Seeriade arv oli piiramata, kusjuures oli otsustav kahe parema seeria ühistulemus. Meie meeskond laskis siin välja 80 auhinda, mis on 25% seeriavõistluste alal välja pandud auhindade kogusummas.

LASKURITE EDU SALADUS

Eelpool toodud ja täiuslikkusele lähedase ülevaate esitamise järele võiks nüüd küsimuse seada nii:

Milles peitub Eesti laskurite edu saladus, et nad nii lühikese aja jooksul on suutnud tõusta maailma esimeseks laskurrahvaks?

Kindlasti on kõige rohkem selle küsimuse üle juurdlemist vanadel laskurmaaladel, kes nüüd Helsingis Eesti kui uustulnuka poolt suruti tagaplaanile.

Laseme sellele küsimusele siinkohal vastata Laskurliidu abiesimehel kolonel J. Siiril, tegeliku ning suure töö tegijal meie laskurite kaadri loomisel ja väljakoolitamisel.

Usutlemise korras kolonel J. Siir avaldas Eesti Spordilehele järgmisi mõtteid:

„Edu saladus peale muu eeskätt peitub pikaajalises süstemaatilises, äärmistesse peensustesse tungivas juhtimistöös, mis peateguritena haarab vastavate relvade ja laskemoona soetamise, laskurite ettevalmistamise

ning nende kooskõlastamise relvadele. Laskuri juures see töö kujuneb äärmiselt raskeks individualiseeritud tööks. Rahvusvahelise tasemega laskuri väljaarendamiseks kulub vähemalt 5—7 aastat; seda muidugi eeltinimisel, et inimesel on kõik vajalik eeldused rahvusvahelise tasemega laskuriks kujunemiseks.

Mõõduandva asjaoluna tuleb märkida, et laskurite meeskond peab alati olema käsutuskorras ning asjatundlikult juhitud. Meeskonna koostamisel sageli tuleb talitada vaistuliselt, mis on aga võimalik ainult siis, kui ollakse meeskonnaga põhjalikult kokku kasvanud, kui juht tunneb igat meest põhjalikult. Kõige kardetavamad meeskonna koostamisel on igasugused kõrvalmõjud.

Iga sportlane, eeskätt aga laskur, peab olema idee-line inimene. Nii ainult suudetakse taluda laskesportiga seoses olevaid raskusi. Laskur ei saa oma spordist mingisugust kasu, küll aga peab ta oma vaba aega treenin-

gule kulutama mitmekordselt rohkem kui ühegi teise ala sportlane. Meil pole laskesport kahjuks suutnud tungida jõukamatesse kihtidesse. Praeguse taseme kandjad on suurelt enamusest kõik väikepalgelised sõjaväelased. Kuigi on kahetsetav, et laskesport vajalisel määral pole vallutanud masse, tegelikul olukorral tipp-saavutuste mõttes ei puudu oma hüved: ainult sõjaväelastest koosnevat meeskonda saab painutada sellisele distsipliinile nagu see ilmingimata vajaline on treeningul ja laskuri kujundamisel üldse.

Rikast inimest ei saa ju selliselt käsutada nagu näiteks allohvitseri, ta ei võta vabatahtlikult enda kanda seda suurt vaeva, mida on tunda saanud iga laskur.

Kolonel J. Siir ütleb, et sellel, kes tahab saada heaks laskuriks, kõigest tähtsamana peavad olema raudsed närvid, ta peab olema füüsiliselt ja vaimselt äärmiselt terve. Meil on rida laskureid, kes kodus esinevad lootustandvalt, kuid suurel rajal, suurvõistlustel nad ometi ei suuda kanda seal valitsevat hiigelpinget ja varisevad sisemiselt kokku. Sellepärast tulebki alati suurvõistluste puhul kaasa viia suurema koosseisuga meeskond, et nendest õigeid välja valida. Meie inimmaterjali kohta laskurite juht ütleb, et see üldiselt on väga hea.

Tulemused Helsingis on annud laskespordile senisest suurema eluõiguse. Ühes sellega on saabunud soodus silmapilk laskespordi viimiseks laiadesse hulkadesse. Millised on siin kavatsused ja võimalused?

On ebaloomulik, kui vähe meil seni on tähelepanu pööratud laskespordile kui riigikaitset otseselt abistavale spordialale, ütleb J. Siir. Vähesest esiletõstmisest on tingitud laiade hulkade vähene huvi laskespordi vastu. Mujal, näiteks Šveitsis, Austrias ja Ungaris on nn. Schützenfestid kujunenud üldisteks rahvuspühadeks, kus võistlused toimuvad mitmekümnetuhande pealtvaataja juuresolekul. Ka Soomes nüüdsete maailmavõistluste puhul ilmnes ülisuur huvi laskespordi vastu. Meil olukord ses mõttes on aga kängunud.

Kuid pärast Helsingit meilgi olukord kol. Siiri hinnangu põhjal olevat muutumas. On juba tunda, et laskespordile püütakse kõigiti vastu tulla ja luua võimalusi selle ala arendamiseks-süvendamiseks. Asjale suuresti ka suks oleks kaitseliidu senisest suurem kaasatõmbamine laskespordi arendamisele ja propageerimisele. Soomes kannavad laskesporti just peamiselt mitmesugused eraorganisatsioonid ja ses mõttes peaksime ka meie eeskujuga võtma Soomest. Praegune olukord, kus raskuskeskpunkt laskespordi arendamisel lasub sõjaväel, pole täiel määral normaalne. Eeldused laskespordi senisest veel suuremaks eduks meil ei puudu. Meil on suur ja eeskujuline laskeradade võrk ja kõik laskerajad on hõlpsasti kõigile kättesaadavad — pole niisugust olukorda nagu näiteks Hollandis, kus tuleb laskerajale pääsemiseks sõita mitusada kilomeetrit ja laskmiseks juba mitu nädalat enne end üles kirjutada.

Praegust olukorda, kus laskurliidu umbes 3000 liikmest kaitseliitlasi on vaid 400 ümber, liidu juhatus ei pea normaalseks. Liikmeskonnast läbilõike saamiseks olgu märgitud, et selles ohvitseri on 800, allohvitsere 1400, piirivalvest kuulub liidu liikmeskonda 700 ja politseist 100 meest.

Laskespordi propageerimisel ja massidesse viimisel kolonel Siiri arvates tuleks massidesse viia eeskätt sõjaväest laskmine, kuna see peale muu just riigikaitsele on ülitähtis. Suure töö hea tahtmise juures võiks siin teha kaitseliit. Laskurliidul endal abiesimehe sõnade järele pole käepärast õieti mingisuguseid võima-

lusi — liidul pole isegi ühtki ametnikku, keda käsutada, puudub oma tööorgan, puuduvad isegi omad ruumid. Praegu kogu tegevust kannavad vaid üksikud isikud oma idealismiga, kuna mujal maades laskespordi arendamiseks on tööle rakendatud terved staabid.

Helsingi maailmavõistluste korralduste kohta liidu abiesimees märgib, nagu samasuguse otsuse on langetanud ka kõik teised — korraldus Soomes oli nii eeskujuline, et selle kohta tuleb otseselt imestust avaldada. Kõige hing siin oli ülemjuhataja kindral H. Östermann.

Nüüd kerkib üles kõiki huvitav küsimus: Millised on väljavaated ülejäärmiste laskemaailmavõistluste korraldamiseks Tallinnas?

Kitsad, ütleb selle kohta liidu abiesimees. Vastava laskeraja ehitamine ei valmista meil raskusi, küll aga toob raskusi võistlejate ja külaliste mahutamise Tallinnas. Laskurpublik on äärmiselt nõudlik, neid ei saa korterisse mahutada kuhugi koolimajja või kasarmusse.

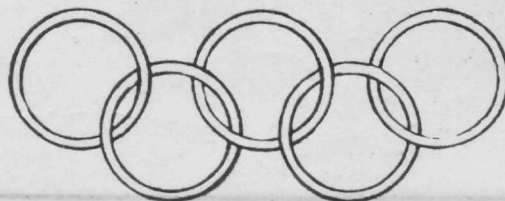
Kas järgmised või ülejäärmised võistlused siin või seal, on rohkem teisejärgu küsimus selle kõrval, kui kauaks jäävad püsima meie laskurite poolt püstitatud maailmarekordid? On nende ületamist karta-oodata juba järgmistel maailmavõistlustel?

Siin laskurliidu abiesimees ei tea ennustada midagi kindlat. Igal juhul võiks kõige kauem püsida E. Kivistiku tulemus kolmest asendist. Ka Hartmanni rekord samal ajal püsis löömata tervelt 8 aastat. Teadagi et palju on rekordi püstitamisel ja seniste rekordide purustamisel just ilmastikust. Eriti võib juba nüüd järgmiste maailmavõistluste kohta, mis peetakse Šveitsis, juba nüüd arvata, et seal rekordide purustamine ning uute püstitamine ei osutu nii kergeks. Šveitsis ilmastik on ebasoodus, nähtavus halb ja nagu lõunas ikka — otse petlik, mis kõik pidurdab hiilgetulemuste püstitamist.

Kolonel J. Siiri otsuse põhjal igatahes meil ei puudu eeldused uute hiilgetulemuste püstitamiseks. Inimmaterjal, nagu juba üteldud, on meil hea. Relvad on maailma parimaid, ja nagu kol. Siir teatab, kavatakse nende juures veel teostada mõnesuguseid täiendusi, viimistlemisi, mis nende väärtust veelgi suurendavad.

Kolonel J. Siir jälgimas oma hoolealuste tabavust.

Uaŕvaid laskureid tervitavad:

Agentuur

„Estanil“

Kursell & Raudsepp

Talinnas

V. Posti 6

Tel. 436-78

K. Dulder

„Järve“

Pärnu mnt. 184

Tel. 462-12

Vahvaid laskureid tervitavad:

Mööbli- ja autopolstritööstus

August Ottis

Tallinn

Tatari 3

Tel. 475-46

Linke & Martinson

Tallinn

Vene 11

Tel. 432-86

Uuhvaid laskureid tervitavad:

Ehitus-aktsiaselts

„Cyklop“

Rakennusosakeyhtio

Pärnu mnt. 6

Telef. 473-36

O/ü. Riieturite ühiskaubamaja

R. Ü. K.

Tallinn,
Suur Karja 19

Tartu,
Aleksandri 5

A/S.

Saku õlletehas

S. Kloostri 10/12

Telefon 437-36

Daßvaid laskureid tervitavad:

K. A. Rütman

Karl Veskus

A/s. Eesti Siid

Sise- ja välismaa pealishakade ladu

A/s. „SELEKT“

TALLINNAS

V. Karja 1

Tel. 466-98

Uahvaid laskureid tervitavad:

A/S.

„Volta Tehased“

Soo tänav 27

Tallinn

Kodukeskj. 477-66

A/S.

Tallinna Laevaühisus

S. Karja 18

Tel. 426-90

Taimevõitehas

„OLIVIA“

Volta 3

Tallinnas

Tel. 431-97

A/S.

„Kaubamaja Estika“

S. Karja 20

Tallinn

Tel. 447-67

MALEKÕRGUSTE RÜNDAMISEL

A. VELDEMAN

Eesti male rahvusvahelisel areenil on veel üsna noor — oma 2 aastaga kuulub ta n.-n. imikute klassi. Kuid maleimikul Eestil on juba suure mehe vembud sees. Neid „vempe“ on saanud tunda omal nahal palju malemaailma vägevaid.

Suurimaid teeneid Eesti malele silmapaistva seisukoha andmises rahvusvahelises peres on osutanud meie esimene suurmeister Paul Keres. Ta on lühikese ajaga töötanud end üles tundmatust maletajast maailmameistri-trooni lähedusse. Oma meeteoritaolise esilekerkimise ja eduga on Keres hindamatul määral tõstnud malehuvi Eestis. Palju on neid, kes Kerese hiilgavast edust õhutatuna on asunud õppima malet, mida nad vahest midu poleks teinud. Paljud noored mõtlevad nii: „Miks ei võiks ka minust saada säärane kange mees nagu Keres“ ja asuvad õhinaga male kallale.

Kerese viimased võistlused, kuigi ta neil pole tulnud just esimeseks, näitavad, et Keresel pole püha ükski vastane. Ta võib ühte viisi peksta nii Aljechin, Fine'i kui ka Reshevskyt. Vahepeal on Keres saanud suure tunnustuse osaliseks: Hollandi maleliit on arvestanud Kerese maailma 8 parima maletaja hulka ja on teinud ettepaneku Stokholmi rahvusvahelisele malekongressile, et lubatakse Hollandil korraldada 1938. a. algul 2-ringiline turniir Aljechin-Euwe matši võitja, Capablanca, Flohri, Botwinniku, Fine'i, Reshevsky, Kerese ja veel ühe suurmeistri vahel maailmameistri ametliku kandidaadi selgitamiseks. Kahjuks Hollandi ettepanek lükati tagasi Stokholmi malekongressil ja nappi häälte enamusega nimetati maailmameistri ametlikuks kandidaadiks Tšehhoslovakkia suurmeister Salo Flohr. Esialgsel hääletusel oli esitatud kandidaatideks ja said hääli: Flohr 6, Capablanca 4, Keres, Botwinnik ja Fine à 1 hääle. Kuna kandidaatide hulka polnud üles võetud isegi Reshevsky, küll aga Keres, näitab see seda, et Keresel on väga kaaluv nimi rahvusvaheliste maletusade hulgas.

Rahvusvahelise maleliidu esimees dr. Rueb avaldas lootust, et suurmeister S. Flohr siiski isiklikult pooldab Hollandi maleliidu ettepanekut ja nõustub ametliku kandidaadi turniiri korraldamisega. Selle turniiri võiduga Flohr tõestaks, et tema valimine kandidaadiks polnud mitte juhuslik. Kui aga Flohr ei nõustu turniiris mängimisega, siis võidakse arvata, et Flohr kardab konkurentsi. Viimasel juhul Keresel tuleks oodata 7 aastat, s. o. kuni 1944. aastani, et saada esimest šanssi maailmameistri-tiitlile mängimiseks.

Pärnus peetud rahvusvaheline pisiturniir näitas, et Eestis on veel teisigi kangeid malemehi. Eesti esimaletaja Paul Schmidt lõi selles turniiris niihästi praegust maailmameistri ametlikku kandidaati Flohri kui ka suurmeister Kerest ja tuli esimeseks punktilise eduga eespool Flohri, Kerest, Stahlbergi ja Tartakoveri. Kuigi teised eestlased — Raud ja Villard — said sellel turniiril punkte järgi võttes üsna kehva tulemuse, oli välismaalaste hinnang järgmine: „Eestis on palju üllatavalt tugevaid maletajaid“.

Stokholmi maleolümpia pidi tõestama, et Paul Schmidt edu Pärnus ei olnud juhuslik, vaid teenitud.

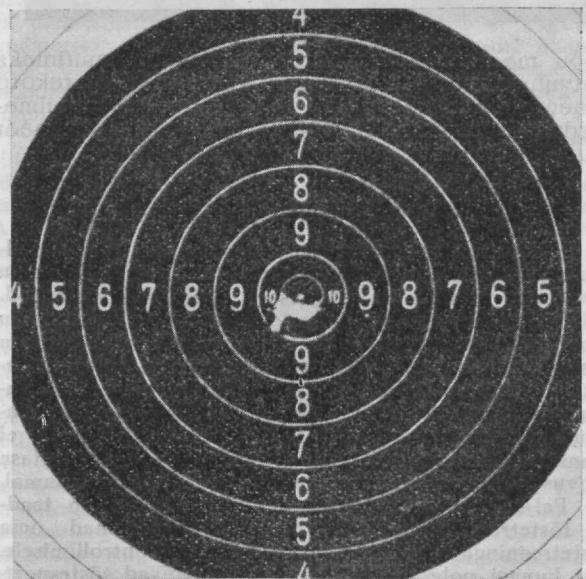
See aga ei õnnestunud, sest Schmidt sai kõigest 50% teisel laual mängides. Muidugi ei tõesta see veel seda, et Schmidt Pärnus pööraselt vedas. Võetagu arvesse, et Schmidt on väga haiglase olekuga ja tema sõit Stokholmi muutus üksvahe üsna küsitavaks.

Kui nüüd Eesti saavutas Stokholmis kõigest 7.—8. koha koos Leeduga 19 rahvuse hulgas, siis tuleb seda lugeda mitte ebaõnneks, vaid tubliks eduks. Eesti meeskonnas oli 2 haiget meest, Schmidt ja Türm, ja sellele vaatamata tuldi kolm kohta ettepoole, võrreldes möödunud aastase Müncheni 10. kohaga. Muidugi õnne paremal soodustusel polnuks võimatu isegi 3. koht, kuid selle võiks parem reservida 1938. a. Bukaresti maleolümpia jaoks.

Olgu kuidas on selle 7.—8. kohaga, Keres suurendas jällegi oma prestiiži, lüües Ameerika malesuurust Reshevskyt hiilgavas partiis ja saavutades otsekohe ametliku maailmameistri kandidaadi Flohri järele 2. koha protsentuaalse tulemusega 73,3. Kerestest tahapoole jäi maailmameister Euwe ja rida nimekaid suurmeisterid.

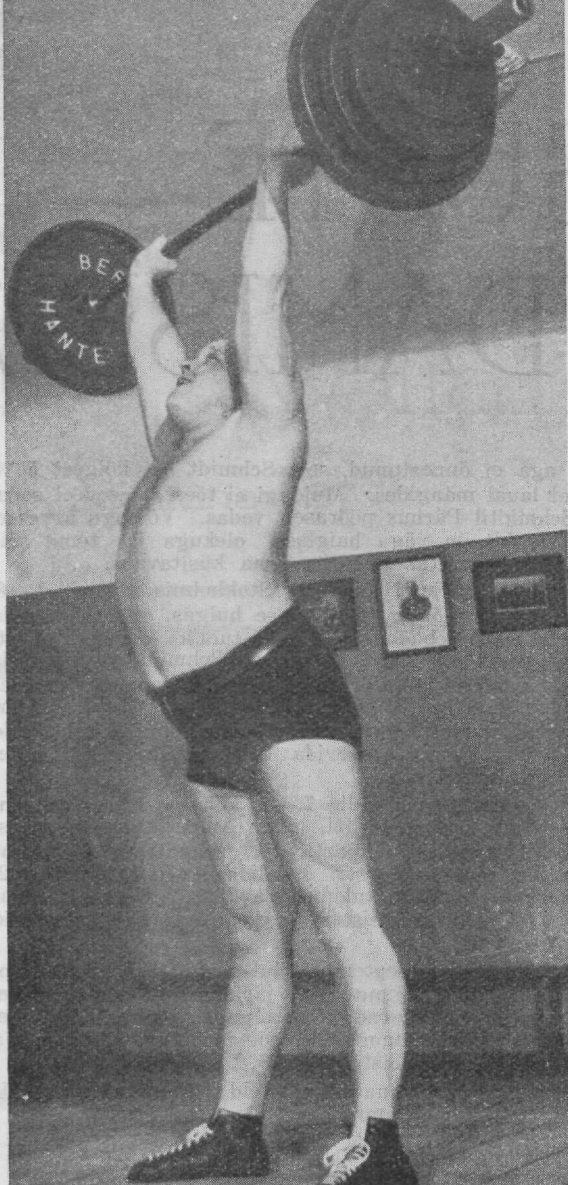
Semmeringis septembri alul peetaval maailma tippmeeste turniiril võime loota järjekordset edu. Sellele eliitturniiril võistlevad: Capablanca, Flohr, Fine, Reshevsky, Keres, Ragoshin (Vene meister), Bliskases ja Läti vastne suurmeister Petrov.

Lõpukokkuvõtteks võiks üelda: Eesti male on läinud edasi suurte sammudega.

Nii laskis E. Kivistik väikekalibriilise-püssi seeriavõistlustel, millel saavutas 399 silma. Üks lask on täpselt isentris.

Kõigu maailma tõstesportlase viimase aja suurimaks saavutuseks on Arno Luhaäär maailmarekord kahega tõukamises 167,5 kg ja peaõu maailmarekordne kogusumma 412,5 (417,5) kg. Pildil A. Luhaäär võistlusel, millel ta saavutas 405 kg.

Üldjooni tõstetreeningust

Tõstehooaja kestvus pole Eestis seni veel kindlaks kujunenud, mispärast meie tõstesportlased oma treeningu viisides on üksteisest täitsa lahkuminevad. Sellega on ka seletav paljude juhulik vormisolek ja tehniliste tagajärgede suur kõikumus. Kuni käesoleva aastani kandis meie tõstesportlase juhtimine kavakindlustuse ilmet, mispärast võistluste periood ebakorrapärasuse tundemärke avaldas ja võistlejad sellest tingitult mingisugust süstemaatilist ettevalmistust teha ei saanud. Pole siis imestada, et meie praegune tõstetase rahvusvahelisest tasemest seisab tunduvalt madalamal.

Paljudele meie vanematele eliitõstjatele on teadlik tõstetreening tundmatu, mispärast ka nemad oma tõstetreeningu kavade peksid võtma kontrollimisele, sest kunagi pole veel hilja. Pealegi võivad tõstesportlased ka üle 30 aasta vanana saavutada oma paremaid tagajärjed. Loodan, et lähema tuleviku aastad toovad tagasi usu meie tõstjate saavutusvõimsusse.

Tõstjale ei piisa ainult neist teadmistest, nagu: kuidas toimuvad tõsted, tõstetehnilised käsitusvõtted,

Mehed, ka

Alfred Mäll, E

või missugused tõstetiivid on olemas ja missugune stiil kellelegi sobib. Ei aita ka, kui omatakse hiilgav ja täiuslik tõstetehnika, vaid tõstja peab teadma seda kõige tähtsat, millest sõltub tema tagajärgede saavutusvõime oma alale — spetsialiseerumise korral. — Nimelt: kuidas teostada teadlikku tõstetreeningut?

Ei ole ükskõik, kuidas — harjutada tõstmist, et saada keskpärasegi võimetega tõstjaks. Kergeste või raskete raskuste reeglipärase vahetpidamata ülesikutamise ega ei saavutata veel edu tagajärgedes, vaid võib ennast koguni tagajärgede-saavutuskõlbmatuks muuta, või jääda paigale tammuma.

Tõstetreening — see on kauakestev teadlik süstemaatiline ettevalmistus tagajärgede saavutamiseks võistlustel ja teatavate orgaanide, lihasgruppide väljaarendamine nende maksimaalsete saavutuste väljajungutamiseks. Treening ehk harjutus on puht-individaalne ja treener-õpetaja, kes harjutaja kehalises võimetes küllalt teadlik ei ole, võib anda ainult juhiseid üldkavade näol harjutusiks, millest iga tõstja oma võimete kohaselt — õpetaja kavast aluseks võttes — endale tõsteharjutuse kava võib koostada.

Treeninguga saavutatakse peale oma kehaliste võimete suurendamise, kiiruse, painduvuse, vastupidavuse, jõu ja endavalitsemise väljaarendamise veel närvide ja lihaste tegevuse kooskõlastamise ka enda konsentreerimise oskust.

Treening ja võistlus on üksteisega lähedalt seotud, mispärast võistlust võib võtta kui harjutust oma maksimaalsete saavutuste kontrollina. Treening olgu pidev, järjekindel. Ainult siis võib saavutada oma võimete piiri. Kuid igal juhul peab treening sooritamata teadlikult ja ilma üleliigse endasundimiseta.

Treeningut võib jagada kolme peafaasi:

1. Ettevalmistav treening.
2. Üldtreening.
3. Võistlustreening.

Ettevalmistav treening

Ettevalmistavat treeningut võib jaotada kaheks:

- a. Vanemaid tõstjaid ettevalmistav treening.
- b. Algajaid ja nooremaid ettevalmistav treening.

a. Vanemate tõstjate ettevalmistuse periood

Tõstehooaja kestvus on tavaliselt 9 kuud aastas, kuna ülejäänud 3 kuud, mis on suvekuud, alates 15. maist kuni 15. augustini, tuleb tõstekangiga harjutamisest eemale jääda ja tegelda teiste spordialadega ja rohkem puhata, et järgmisel hooaja algusel uute jõureservidega alustada tõstetreeningut — üldtreeningut.

Ettevalmistava treeningu ülesandeks on lihaste siseorganide ja närvide väljaarendamine järgnevatele pingutustele.

Treeningu alustamisel on esmajärgu tähtsusega, et suure järjekindlusega tuleb täita põhjanevaid tervisliidlikke elunõudeid.

Kõigepealt tuleb hoolitseda, et magamaminek ja ülestõusmine toimuksid reeglipäraselt ühel ja samal kellaajal ja magamise aja kestvus ei oleks lühem nor-

angi juure!

eesi tõsteõpetaja

maalse tööpäeva pikkusest, s. o. 8 tunnist. Järgnevalt tuleb pearõhk asetada korralikule toitmisele. Silmas pidada, et toit olgu mitmekesine. Söödagu peamiselt seda, mille järele isu on ja millega ollakse harjunud. Mingisuguseid eritoitused treeningu ja võistluste perioodil ei ole soovitatav toidukaardile võtta. Sellega väldite seedimisrikkete tekkimise. Söögiajad seatagu kindlatele kellaaegadele ja söödagu 3—4 korda päevas.

Suitsetamisest ja vägijookide tarvitamisest tuleb täieliselt loobuda, — vähemalt võistluste-eelse treeningu perioodi kestvusel.

Peale kõige võetagu treeningukavasse 10—15 min. kestvusega igahommikused võimlemisharjutused. Ettevalmistava treeningu perioodil tõstekangiga mitte harjutamise ajal on soovitatav jõureservide täiendamiseks ja vahelduseks lihaste, närvide tegevusel puhatalaskmiks tegelda mitmesuguste mängudega, võimlemisega, eriti riihvõimlemisega, kergejõustikuga (visked, heited, tõuked ja sprint), sõudmisega ja vähesel määral ujumisega. Ka päikest võib võtta keha pruunistamiseks, kuid kasu sellega erilist ei saavutata. Ettevalmistava treeningu kavasse tuleb suvisel vaheajal valida mitmekülgset arendavaid harjutusi. Ka tuleb sooritada 1—2 korda nädalas 2—3 km käikusi korraliku hingamise ja vastupidavuse saavutamiseks. Paar nädalat enne ettevalmistava treeningu lõppu tuleb alata täiesti valitud võimlemisharjutustega (sihtvõimlemisega) ja maadlusmatil maadlusega, mis koosneks peamiselt vastasega üksteise trügimise ja tõukamise liigutustest, et valmistada keha täieliselt ette enne üldtreeningule asumist vajalise vastupidavuse, kiiruse, painduvuse ja jõu koondamiseks.

Üldiselt ettevalmistustreeningu periood algab tegeliku tõstevõistluste hooaja lõppemisega ja lõpeb uue tõstehooaja üldtreeningule asumisega. Vanematele tõstjatele on ettevalmistustreeningu periood jõu ja energia kogumiseks, mis pärast ettevalmistustreeningu perioodi omab eriti suure tähtsuse tõstjatele nende saavutusvõime edus uuel tõstehooaja algamisel. See pärast soovitatakse vanemaid tõstjaid otstarbekohaselt koostada ja täita ettevalmistav treeningu kava.

b. Algajate ja nooremate tõstjate ettevalmistustreening

Meil on kaua puudunud noorte tõstjate-kasvatamisel kindel ettevalmistuse süsteem, mis pärast suuremal osal praegustelgi tõstjatel on nõutavad algmõisted tõste ettevalmistava treeningu tähtsusest puudulikud. Pole imestada, sest ükski tõstesporti juhtidest ja vanematest tõstjatest ei ole kunagi veel avaldanud tõstetreeningu kava kohta ühtki kirjutust, et noored võinuksid midagi selle järgi õppida. Praegused tõstjad on juhuslikult oma algatusel asunud tõstealade spetsialiseerumisele ilma mingisuguse kavakindla ettevalmistuseta, mis pärast nende arenemine on toimunud pikaldaselt.

Tõstesporti harrastades võib kõige kiiremini tõusta suursportlaseks. Hea kehakooli raamides on tõstesporti ülesandeks keha lihasekava edasiarendamine, et see teiste harjutuste läbi võiks täieneda. Tõstmist harjutades areneb keha igakülgset ja väär on arvamus, nagu puistuksid tõstmisega lihased ja nagu mõjuks tõstmine organismile kahjustavalt või viiks ta keha ühekiilgsele arendamisele.

Eesi tõstesportlasi Sindis külastamas vanameisriit A. Kask. Pildil on koogu A. Kase perekond — isa, ema ja lapsed. Isa seljaga seisab tõsteõpetaja A. Mäll.

Iga mees võib pühenduda tõstesportile, vaatamata kehaehitusele, sest ka nõrgalt arenenud kehaga noormehest võib korraliku ja teadliku harjutamise järele saada keskmiste võimetega tõstja. Keskmiste võimete inimesest sirgub toreda kehaga sportlane, kuid nendest, kes omavad loomupäraselt tugeva keha, võib areneda tippklassi tõstjaid. Tõstmine ei tee kahju kellelegi, seepärast asugu igamees julgesti tõstekangi juure.

Enne kui alustan ettevalmistava treeningu käsitamise, teen lühida kirjelduse tõstjate tüüpide üle.

Tõstesportlased kuuluvad peamiselt kahte sporttüüpi liiki:

- 1) Atleetlikud.
- 2) Piknikud.

Atleetlikkude tüüpi kuuluvad säärased, kelle kehaehitus nagu G. Lurichil, kuna piknikute tüüpi parimaks näiteks on A. Luhaäär.

Minul olemas olevate välismaa tõstesportlaste tüüpe käsitavate materjalidest, kui ka võrdluste najal praeguste maailma parimate tõstjate kehämõõtude üle ja oma tõstesportiharrastamise aja kestusel kogutud andmetest on selgunud, et tõstjaid ei leidu üksnes neist kahest eelpool nimetatud sportlastüüpidest, vaid enamik kuulub selle kahe tüübi vahepeale või mõlema tüüpi seguks.

Näiteks meie tõstjaist praegu puht-atleetlikkude tüüpi kuuluvad on L. Kukk, K. Oole ja varematest tõstjatest Alfred Neuland, S. Hallap ja L. Mändmets, kuna eeskujulisesse puht-piknikute tüüpi kuuluvad Arno Luhaäär, E. Jugar ja A. Leppik. Ülejäänud tõstjad on kõik nende tüüpide vahepealseteks lülideks.

Ka need vahepealsed tüübid on üksteisest lahku minevad ja jagunevad samuti kahte liiki. Selgemaks arusaamiseks nende tüüpide käsitamiseks nimetan neid lihtsalt A ja B tüübiks. A tüüpi tõstjate liiki kuuluvad need, kes on kehaehituselt lühidast kasvu, massiivse lihaskasvuga, enamikus aeglased, lühikeste ümarate lihastega ja omavad palju jõudu. B tüübid sellevastu on keskmist kasvu, saleda painduva kehaga, kiired ja pikkade lihastega, kuid suure kontsentreerimise võimega. B tüüpi tõstjate saavutused tõste tagajärgedes ületavad tempo tõstetega (rebimise ja tõukamisega) A tüüpi tõstjate omi, kuid kahe käega surumises nad omakorda ei küüni viimaste tüüpi kuuluvate tõstjate tagajärgedeni.

A ja B tõstjate tüüpi kuulub rida maailma parimaid tõstjaid, nagu: Popov (Vene), Fein (Austria), Walker (Inglise), Hussein (Egiptuse), Terlazzo (USA) jne. Eestist: E. Lund, P. Mürk, A. Kask, V. Tamm jne.

Üldiselt peab siiski märkima, et suurt soodustust tõstetajajärgede saavutamisel ei anna ükskõik mis-sugusesse tüüpi kuuluvus, vaid tõstja saavutusvõimsus oleneb õigest, isikule vastava tõstetiili sobivusest, peensusteni viimistletud tõstetehnikast ja peamiselt püsivast tahteküllasest katkestamata teadlikust treeningust.

Tõstekingiga harjutamine on jõuspordi alus ja kang on meeste-raskeatletide harjutusabinõu, mis pärast tema käsitlemist nõuab suurt tähelepanu, oskust ja pingutust. Sellepärast ilma kehakooli ettevalmistuseta pole soovitav alla 17—18 aastat spetsialiseeruda tõstesportis. Ja hiljem sellest sõltuvalt, missuguste spordialadega on tegeldud ja kui võrd on suudetud organismi välja arendada kestvate pingutustega harjutuste jätkamiseks ning mis määral ollakse võimeline oma keha üle valitsema.

Et saada heaks tõstjaks, ei piisa suurest jõust, vaid tähtsamaks eelduseks on raugemata tahte ja sportlasele omase visa võitleja hinge omanäine, millele lisanduvad individuaalsed kehalised omadused, nagu: maksimaalse kiiruse, painduvuse ja jäsemete liigutustes koordineerimise saavutamine tõstetehniliste võtete teostamisel.

Noorte organismi ja kehaline ettevalmistamine on enne individuaalalale spetsialiseerumist kõikidel spordialadel edu saavutamise aluseks. Sellepärast tõstesporti harrastavate noorte ettevalmistusel omab suure tähtsuse teadlik kehakasvatuse juhtimine valitud harjutustega nende kasvuperioodil. Harjutused valitagu niisugused, mis arendavad üldiselt siseelundeid ja keha ühtlaselt. Et noorte tõstjate kasvatust kavakindlalt teostada, võime algajate tõstjate ettevalmistava treeningu vanuse aastate järgi jagada kolme perioodi.

- 1) Alperiood.
- 2) Keskeriood.
- 3) Täisperiood.

Alperioodi kestus on kolm aastat ja sinna kuuluvad noored 12—15 aasta vanuseni. Alperioodil peab läbi võetama kehakooli ettevalmistava osa, s. o.

põhi- või alusvõimlemine, millele lisanduvad veel ujumine ja rühmamängud. Et alperioodi kuuluvad noored on teises pikkusekasvu ajajärgus, siis peab raskete, jõudunõudvate, vastupidavust vajavate ja keeruliste koordineerimise harjutustega olema väga ettevaatlik. Siia perioodi ei sobi tõstmine spordina, samuti riistvõimlemine ja maadlus, küll aga tõstetehnika ja tõstete käsitusvõtete õppimine võimlemisharjutuste abil.

Isiklikult soovitatakse vastavaid praktilisi võimlemisharjutusi vaadata Tartu ülikooli kehalise kasvatuse õppejõu A. Kalamehe poolt väljaantud „Algakooli kehakasvatuse käsiraamatust“.

Keskerioodi kestus on kolm aastat. Siia kuuluvad noored 15—18 aasta vanuseni, kes on lõpetanud alperioodil kehakooli ettevalmistava osa.

Keskerioodi kestvusel toimub täieline kehakooli läbivõtmine, mis koosneb võimlemisest, mängudest jne. Suurim tähelepanu keskerioodil on pööratud keha ja organismi mitmekülgsele arendavatele harjutustele ja aladele, kuid esmajärgulise tähtsuse omab ka siin võimlemisharjutuste kindlakavaline teostamine. Võimlemisharjutused koosnevad peamiselt järgmistest liikidest: a) kiirejõulised, b) puht-jõulised, c) looduslikud või rakendusvõimlemise harjutused.

Järgnevalt tuleb tegelda vastupidavuse saavutamiseks pallimängudega ja keha koordineerimise ning kontsentreerimise võime kasvatamiseks spordialadega, nagu kergejõustik, poks, maadlus, riistvõimlemine, eriti aga ujumine. Kergejõustiku-aladest on soovitatavad kiirjooksud, hüpped, heited, tõuked ja visked. Üldse tuleb sellel perioodil olla võimalikult mitmekülgne, spetsialiseerumata üheleegi alale. Keskerioodil võib juba asuda tõstekingiga tõste õppimisele ja tõstetehnika viimistlemisele, kuid seda äärmiselt kergete raskustega ning peamiselt talvel, millal teiste spordialade harrastamine takistatud. Ka on soovitatav keskerioodil mingisugustel spordialadel kaasa võistlemine, mis sisendab kindlustunnet ja karastab närve, ühtlasi harjutab pingutamata kehajõu koondamist ühte punkti.

(Järgneb.)

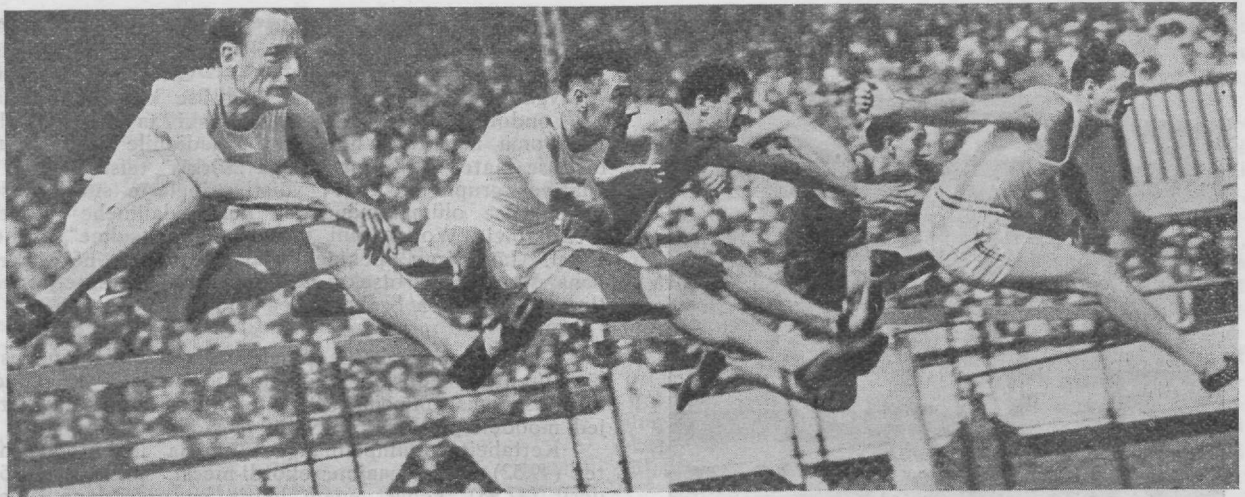
ETK undissigaretid

IDAMAA KULD

Pehme maitsega

10 TK.
25 S.

120 yardi tõkkejooks Londoni võistlustel. Tõketel on vasakult paremale inglased Thornton ja Finlay, greeklane Mantikas, juugoslaavlane Ivanoviitš ja ameeriklane Kirckpatrick.

White City staadioni tolmatel radadel

Käesoleva kuu algpäevil viibis Londonis kolm Eesti kergejõustiklast — R. Toomsalu, G. Sule ja A. Kuuse, kes võtsid osa seal peetud suurtest kergejõustiku-mängudest. Oma muljeid neist jagab alljärgnevalt R. Toomsalu. Toimetus.

Kui Pariisi ja Amsterdami olümpiamängude võitja Lowe enne võistlusi korraldatud lunchil Savoy hotellis juhtis erilist tähelepanu kolmeliikmelisele Eesti meeskonnale, — asus südamesse hirm: kas suudame esineda küllalt väarikalt? Oli ju koos Euroopa kergejõustiklaste „koorekiht“, kellele lisandus 10 USA tippmeest.

Erilist imetust äratas pärast võistlusi peetud õhtusöögil Inglise ülemkoja liikme lord Burghley kõne. Kõigile kaasmaalastele, samuti ka 16 võistlusest osavõtnud rahvuse sportlastele soovitas ta kindlasti kord külastada väikeset, aga spordiarmastaja rahva vana kuulsat pealinna Tallinna.

Viimastel olümpiamängudel oli inglastel vähe kaasa rääkida kuldmedalite jaotamisel. Inglaste vanadele tuusadele, olümpiamängude võitjatele, polnud väärseid inglastest järglasi. Rahvagi huvi kergejõustiku vastu oli kahanenud, sest liig palju olid köitnud meeli jalgpall, cricket, koortevõidu jooksud jne.

Ühe rikka lordi algatusel ja finantseerimisel korraldati White City staadionil suured rahvusvahelised kergejõustiku võistlused, kus inglased pidid demonstreerima oma jooksjate kõrget taset teiste rahvuste ees. Võistlused kujunesid seejuures suurimaiks ja konkurentsi- ning rahvarikkaimaiks, mida üldse Inglismaal nähtud kergejõustikus pärast 1908. a. olümpiamängusid.

Võis arvata, et mõned 83.000-est pealtvaatajast olid pärast võistlusi veidi pettunud. — Säärase kvaliteetseid hulga sportlaste poolt ei püstitatud ühtki maailmarekordi! — Kuid igauks, kellel oli võimalus näha lähemalt punakat võistlusrada, andestas kindlasti. — Rada oli liig pehme, kaetud paksu tolmusarnase telliskivi ja liiva seguga.

Võistlejate defilee lõppenult lühikasvuline, valgehambuline neegriipoiss Ben Johnson pani end maksma võistluste kiireima mehena. Tulipunases harjutusdresis, tulesädemena karglev, kekslev neeger mängleva

R. Toomsalu White-City staadionil kaugushüppel. Pildil moment rekordi-hüppele järgmise hüppe sooritamisel.

Kaks neeđerhüppajat Johnsoni. Vasakul Toomsalu ja paremal Kuuse konkureni Londonis.

kergusega võitis tänavu hiilgeaegu näidanud inglasi Sweeneyd, Holmes'i, ungarlast Gyenest kui ka prantsuse ja iiri meistreid Malfreyd ja Morani 100 yardi jooksus 9,8 sekundiga, 220 yardi jooksus 21,7 sek.

Inglaste „halba üllatust“ lühimaa-jooksudes parandasid nende tõkkejooksjad. Briti lendur-ohvitser Finlay, kes Los Angelesis tuli kolmandale kohale ja Berliinis fenomaalse Townsi järele saavutas hõbemedali, saabus esimesena lõpulindile ajaga 14,5. Finlay „lendas“ väga madalalt, sulavalt, aegakulutamatult üle tõkete, otsekui kiskus sealjuures enese järele pikajalalist, krobeliste liigutustega Thorntoni. Alles kolmandana jõudis finiši jänki Kirkpatrick, kes ei suutnud püüda „õiges sõiduvees“ olevaid inglasi, vaatamata oma otse „pimestavalt“ heale tõkkest üleminekule.

*

Vägev oli võistlus 880 yardi jooksus. Stardijoonel asusid: värske maailmarekordimees, pikakasvuline, lihasterikas jänki Elroy Robinson, Berliini hõbemedalimees itaallane Lanzi, meile tuntud Chaplini-vuntse kandev poolakas Kucharsky, austerlane Eichberger, inglane Hanley. 200 meetrit möödus marulise tempoga Lanzi vedamisel. Kuid Robinsonil oli küllalt julgust veel enam tempot kiirustada, asudes vedama ja laskmata kedagi endast mööduda. 150 m enne lõppu Robinson nagu väsis. Teiste samm muutus erksamaks, kuid veel oli Robinson ülivõimas tagasi tõrjuma kõiki atakke. 50 meetrit enne lõppu „metsikult rebiv“ Lanzi möödub siiski. — Jäi joosta veel ainult 20 meetrit. Lanzi võidab! — aga nagu imeväel suudab temast mööduda inglane Handley ja — otse lindi ees surub oma rinna Kucharski ette, tulles võitjaks ajaga 1.52,8. Kahju, et selline põnev, huvitav võistlus toimus viletsal, tolmalval rajal!

Euroopasse „mesinädalaid“ pidama tulnud USA „elupõline“ miilijooksja San Romani pidi võistlema jänkide „Stokholmi grupis“. — Olles teel „Queen Maryga“ Euroopasse, sai telegraafilise kutse võistelda ka Londonis. Võistluste ajal saabuski ta lennuväljalt ühes oma naisega White City staadionile rahva juubelduse saatel. Miilijooksus aga „sõrkis“ teiste järele.* Juhtivas grupis oli tugev võistlus inglaste suurlootuse kahekordse olümpiamängude kuldmedalimehe Lovelocki võitja Woodersoni ja ungari „jooksuime“ Szabo vahel. Lõpusirgel, pehmel rajal, kleenuke, nõrga kehaga Wooderson otsekui hõljus edasi, jättes seljataha ilmselt pingutava Szabo. Aeg 4.15,8, Szabol 4.16,2.

*

Kui jooksudes köitis tähelepanu ja andis pinevust konkurentsi-tihedus, siis hüpetes ja heidetes ei olnud võistluskäigust mingisugust ettekujutust, sest tagajärjed mõõdeti ja kuulutati välja jalgades.

Kettaheite olümpiamängude võitja jänki Carpenter (49,52) võitis maailmarekordi-meest, sakslast Schröderit (47,98), kellest enam heitis ka prantslane Noel (48,82). Ei suuda enesele kuidagi sisendada usku, et see pikakasvuline, kitsa näoga mees on kunagi lennutanud ketast üle 53 meetri.

Õnnetuim mees võistlustel oli USA üliõpilane, Filipiinidelt pärit venelane, maailmarekordimees Varnoff. Suutmata ületada kolmel katsel kõrgust 3.90, ta pärast hüppeteiba murdumist ja õnnelikult lõpenud saltot lasi lati asetada kõrgusele 4.25 ja ületas selle imestamisväärse kergusega. Ta tegi seda vast mitte nii meeldiva sulavusega kui „Berliini mehed“ Meadows ja Sefton, kuid selle eest hoopis lihtsamalt.

*

*) Mõni päev hiljem Stokholmis tuli võitjaks eriti hea tagajärjega.

Meie Londoni-musketärid pärast võistlusi White-City staadionil. Seisavad vasakult G. Sule, R. Toomsalu ja A. Kuuse.

Vastandina tolmephmetele jooksu- ja hüpperadadele oli odavise savisel kõval murul. G. Sule, olles kaasa võtnud vaid pikkade naeltega kingad, oli kui tinutatud maa külge. — (Odaviske võitjal L. Attervallil oli kaasas kolm paari erineva pikkusega naelikuid!). Suutmata teha pikkade naelte tõttu ühtki korralikku viset, pidi alla vanduma parajas hoos olevale Attervallile. Tagajärjed vastavalt 67.31 ja 65.43 m. Kolmas oli jänki Peoples 64.39.

*

Kui väljale hüüti kaugushüppajad, peksis mul süda kui vasaraga. Kõrgest tribüünist ümbritsetud võistlusväli sarnanes suurele katlale, mida kuumendas hele päike. Vaadeldes Berliini olümpiamängude finaallimeest, itaallast Maffeid, ungarlast Koltaid, jänkit Johnsoni ja prantsuse meistrit Joanblanci, näisid nende hüpped mulle kohutavalt pikkadena.

Miks tulin üldse siia ennast naeruvääristama, nagu Berliini olümpiamängudel? mõtlesin endamisi —

Sooritasin esimese hüppe — see oli 23 jalga 8 tolli! — Alles võistlusprotokollis silmitsedes rahunes süda. Teised olid hüpanud 21 ja 22 jala sisse. Julgus, enesekindlus kasvas. Nagu mõnest nägematust käest visatult lendasin iga hüppega kaugemale ... mõne tolli. Ka teine hüpe oli 23 jalga 8 tolli, kuid kolmas juba 24 jalga. Konkurendid, tugevakehaline ja lokkisjuukseline Maffei, sale unistavate silmadega Koltai, kaasmaalaste poolt ergutatud neeger Johnson, jässakas prantslane ei näinud olevat „kodus“ pehmel hüpperajal. Liig sügavad, kiirust röövivad jäljed jäid hoo-rajale. Olin kaalult kergeim hüppaja. Rajale jäid vaev-
valt märgatavad jäljed. — Neljas hüpe märgiti 24 jalga 4 tolli. Ümberarvestamisel selgus: 7 m 41,7 sm. Tagajärg tõi võidu ja kuulutati välja kui uus Eesti rekord.

*

Kõrgshüppes oli kohe algul vähe eeldusi hülgere-
sultaatide püstitamiseks. Aratõuke koht oli väga pehme ja vajunud lohku. Latt oli imepeenike ja must, nii et tribüünilt oli ta vaevalt nähtav.

Cornelius Johnson, kes kõrgshüppes veel praegu on ametliku maailmarekordi omanik, oli hüppe paremaks õnnestumiseks sunnitud oma aratõuke märgi viima rohkem vasakule kui tavaliselt. Meie Kuuse, kes latile läheneb samalt küljelt kust Johnson, ei läbenud aga märki nihutada ja sooritas hüppeid kohalt, mida võib võrrelda küntud kartulipõlluga. Paremas olukorras oli rootslane Lundquist, kes hüppas teiselt poolt, kus maapind kõvem. Seetõttu suutis ta revan-
scheerida 1935. a. Stokholmis A. Kuuselt saadud kaotuse. C. Johnson oli siiski niipalju teistest parem, et suutis ka viletsal väljal ületada 1.96. Rootslane Lundquist tuli teiseks 1.93-ga, kuna A. Kuuse pärast vahe-
hüppeid tuli kolmandaks 1.85-ga. Võistlusel kolmanda koha pärast, millele konkureeris veel inglase Newman, ületas ta 1.88.

*

Mõnepäevase Londonis viibimise ajal ei suutnud kindlaks teha, kuidas ja kus harjutavad londonlased. White Citys peagu igapäev olid koerte võidujooksud. Teisi jooksuradasid läheduses aga polnud. Ei jäänud muud võimalust, kui käisin harjutamas lähedal asuvas Hyde pargis. Õnneks võib seal murul igauks teha, mis soovib: käia, lamada, magada, kitsi sööta jne. Võtsin julguse ja harjutasin seal pargivahi lahel loal ka tõkkejooksu. Tõketeks olid pargist kokkukorjatud lamamistoolid. Algul oli veidi imelik — liig palju uudishimulisi. Kuid inimene on ju harjumuse loom. Harjusin soovimata pealtvaatajate lähedusega ja õige mõnus oli ringi joosta kuulsas Hyde pargis.

Soodsaimaks ostukohaks
igale sportlasele on

HERMAN RÕIVAS'e

kodumaa vabrikute riidekauplus

Tallinnas, Estonia puistee 11

Múük suurel ja väikesel arvul

Eesti kõigi aegade parim ujuja
Egon Roolaid.

Tänavused Eesti ujumisesi-
võistlused, millised peeti läi-
nud kuuvahetusel Haapsalus, osu-
tusid Eestis suurimaiks ja sisukai-
maiks. Suurimaiks nii osavõtjate or-
ganisatsioonide kui ka võistlejate ar-
vult, sisukaimaiks aga võistlejate
võimete tasavägisuselt. Kuna esin-
datud olid väga tugevasti meie
„maaujujaid“, kes saavutasid mär-
kimisväärseid tulemusi, siis see
näitab kujukalt tehtud töö tõhu-
sust ujumisspordi alal ja selle jär-
jest suurenevat harrastuspinda.
Tänavu esines 11 organisatsiooni
130 sportlasega. Kuigi kõik esi-
võistlusist osavõtavad organisat-
sioonid ei saavutanud punkte (Pi-
listvere Noorus) või saavutasid
neid väga vähe (Tartu NMKÜ), ei
tohiks see neid siiski tulevikus hei-
dutada, kuna ka neis organisatsioo-
nes juba praegugi on sportlasi, kes
esivõistlusist osavõtu (Tobro, Beek)
ja parema õne korral platseeruksid
esimese kuue parima hulka.

Tänavused esivõistlused ühtlasi
selgitasid, et senisel kujul võistlus-
te tehniline teostamine osavõtjate
suure arvu tõttu osutub raskusi
esile manavaks ja et seepärast
noorte esivõistlusi järgnevail aastail

Esivõistlused vees

E. VOLKE

meestele ja naistele tuleb lahus kor-
raldada.

Möödunud esivõistlusi vaadeldes
ei saa jätta märkimata halbu il-
mastiku tingimusi (õhusoojus 13°,
vesi 17°, tuul ja vihm), mis oma
pitseri vajutasid kõigile võistluse
tulemusile. Et aga vaatamata sel-
lele saavutati vägagi häid tulemusi,
siis see kriipsutab alla esivõistlu-
sist osavõtjate üldist head vormi.

100 m vabaujumises meestele sel-
gitati meie teine kiireim ujuja. Eel-
dusi selleks oli varemsaavutatud tu-
lemuste põhjal J. Miilil (1.09,0), H.
Tibaril (1.09,5) ja A. Dagisel
(1.10,1). Lõppujumises suurepäraselt
ja ülivõimsalt ujuvale kuldujujale E.
Roolaiule järgnes tugev heitlus eel-
mise kahe ja J. Aare vahel, kes esi-
võistlusteks taas saavutas oma möö-
dunud aasta hea vormi. Kuigi lõ-
puspurdil Tibar ei näinud oma võist-
lejat Miili (samuti ka Aare, kuna nad
hingasid teiselt poolt), tuli ta kuld-
ujuja järele teiseks. A. Dagis jäi
aga koguni viiendaks.

Tehnilised tulemused kujunesid:

1. E. Roolaid, Läänela 1.02,9
2. H. Tibar, Tall. NMKÜ 1.09,8
3. J. Miil, Sindi Kalju 1.10,1
4. J. Aare, Tall. NMKÜ 1.10,4
5. A. Dagis, Tall. Kalev 1.14,4
6. A. Matson, Tall. NMKÜ.

400 m vabaujumises ujusid esi-
mese kuue hulgas ainult 5-minuti-
mehed eesotsas E. Roolaidi ja E.
Mõtlikuga. Arvestades suure laine-
tusega suutsid ainult viimati nime-
tatud seekord ujuda 5 minuti pii-
resse. Märkida tuleks, et 400 m oli
üks tugevamaid ujumisi, sest ka esi-
võistluste kuues A. Pärt on alla-6-
min.-mees. Tehnilised tulemused:

1. E. Roolaid, Läänela 5.28,8
2. E. Mõtlik, Tall. Kalev 5.41,0
3. H. Tibar, Tall. NMKÜ 6.04,4
4. J. Aare, Tall. NMKÜ 6.04,4
5. J. Miil, Sindi Kalju 6.08,0
6. A. Pärt, Tall. Kalev 6.15,0.

1500 m vabaujumine kujunes E.
Mõtlikule suureks võidualaks. Kuigi
lainetus oli suur ja vesi pikema maa
ujumiseks külm, näitas ta suurepä-
rast vormi ja ujus ainult veidi hal-
vemini Eesti rekordist, milline üht-
lasi ka tema isiklikuks rekordiks.
Erich Mõtlik tuli selle ala võitmi-
sega 25-dat korda Eesti meistriks.
Ta võistleb juba tosin aastaid ja

25-st korrast on ta olnud Eesti
meister ujumisaladel 16 korda (sel-
lest 3. korda teateujumises) ja 9
korda veepallis. E. Mõtliku suur
tähtsus Eesti veespordile seisab
teadliku kavapärase treeningumeeto-
di sissetoomises ja vabaujumisre-
kordide suures parandamises, andes
neid edasi oma töö jätkajale E. Roo-
laiule juba märkimisväärsete saa-
vutustena. Kuivõrd suurelt E. Mõt-
lik on parandanud meie ujumistipp-
saavutusi, selgub järgnevaist näi-
teist: 1500 m-is on ta rekordi pa-
randanud 7 korda, viies tippsaavu-
tuse 33.20,0-lt 23.11,2-le (seega pa-
randades üle 10 minuti!), 1000 m
rekordi 6 korda, viies selle
18.02,2-lt 15.02,0-le, 400 m rekordi
8 korda, 100 m rekordi 3 korda,
viies selle 1.12,4 (veel 1932. aastal
oli see Eesti rekordiks) 1.08,5-le.
Oma spetsiaalalal — 1500 m — on
E. Mõtlik kardetav ka rahvusvahe-
lise tasemega ujujaile. Selle heaks
tõenduseks omab ta oma paljude
auhindade hulgas Riia linna rändau-
hinna, mille jäädavaks võitmiseks

Mees, kes 25 korda tulnud Eesti
meistriks veespordi-aladel — Erich
Mõtlik.

E. Mõttlik kolmel korral pidi heit-
 tema Saksa ujubatega, keda lätlased
 olid karika Riiga jäämiseks kohale
 „komandeerinud“.

Tehnilised tulemused 1500 m-is
 kujunesid järgmisteks:

1. E. Mõttlik, Tall. Kalev 23.21,4
2. J. Aare, Tall. NMKÜ 24.57,4
3. O. Pusse, Tall. NMKÜ 25.13,0
4. V. Arusoo, Tall. NMKÜ 25.37,4
5. N. Kõrge, Tall. NMKÜ 26.55,0
6. A. Vallaste, Raju 27.22,4

Kuigi 100 m seliliujumise võitis
 B. Roolaid, võib tema vabatujujat
 venda Egonit ka selili pidada pare-
 maks. See ujumine oli esivõistluste
 pinevamaid ja tasavägisemaid, kuna
 esimeseks tulnud B. Roolaiu ja
 neljandaks jäänud E. Volke vahel
 on ainult 0,8 sekundit. Tehnilised
 tulemused olid:

1. B. Roolaid, Läänela 1.22,7
2. E. Roolaid, Läänela 1.23,0
3. H. Saue, Tall. Kalev 1.23,2
4. E. Volke, Tall. NMKÜ 1.23,5
5. R. Nõvandi, TVK 1.30,0
6. A. Matson, Tall. NMKÜ 1.36,4

Huvipakkuvaks kujunes ka kuld-
 ujujate H. Liibergi ja J. Kanguri
 kohtumine. Kuigi J. Kangur
 on 200 m korduvalt (3 korda) alla
 3 minutit ujunud 25 m koduujulas,
 võime H. Liibergi pidada temale
 võrdvõimeliseks 50 m rajapikkusega
 ujulas, kus pööreid vähem ja J.
 Kanguri jõuline paremus haihtub
 H. Liibergi tehnilise paremuse ees.
 Seekord, kuigi ujuti 50 m rajal, tuli
 halbade ujumistingimuste juures esi-
 meseks jõulisem J. Kangur, kellele
 tema võistleja kaotas meetriga.
 Tehnilised tulemused:

1. J. Kangur, Raju 3.05,7
2. H. Liiberg, Tall. NMKÜ 3.07,5
3. A. Havist, TVK 3.12,1
4. E. Stein, Tall. NMKÜ 3.22,9
5. P. Reets, Pärnu Tervis 3.23,2
6. E. Peet, Tall. Kalev 3.37,0

Meeste hoolaua hüpetes esines
 ainult kolm meest. Kuigi konkurents
 väike, olid hüpped siiski nauditavad
 ja meeste võimed, eriti
 sundhüpetes, peagu võrdvõimelised.
 Siin oleks tahtnud meeleldi näha
 Tartu hüppajaid. Tulemused kujan-
 esid järgnevaiks:

1. A. Hirv, Tall. Kalev 105,53 punkti
 (43,06+62,47).
2. E. Hakkaja, do, 101,07 punkti
 (48,74+52,33).
3. A. Sephans, do, 75,94 punkti
 (39,87+36,07).

Teateujumine on alati olnud võist-
 luste paeluvamaks alaks nii publi-
 kule kui ka võistlejaile. Seekord
 startis neli meeskonda, misjuures
 esikoha pärast võistlesid Tall. Kalev
 ja Tall. NMKÜ. Võitjaks kind-
 lalt tuli viimase meeskond, vedades
 kogu aja pärast esimest vahetust.
 Juba näis, et kolmandaks tuleb Sindi
 Kalju, kelle ankrumeheks oli hästi
 ujuv J. Miil. Kuigi Sindi ankrumees
 J. Miil ujuv 200 m viimases

vahetuses väga hea ajaga — 2.39,0 —
 ja vedas Läänela meesk. ees circa
 25 m, osutus see Läänela ankrume-
 hele E. Roolaiule siiski veel vähe-
 seks, ja olles viimasel 50 m-il veel
 J. Miiliga koos, viis ta Läänela
 meeskonna tänu oma fighting spi-
 ritile ja üliheale vormile kolmanda-
 le kohale. Juba lätlastega ujudes
 meie kuldjuuja saavutas ankrume-
 hena aja, mis parem tema enda re-
 kordist. Seekordne aeg, 2.22,0, on
 aga üks paremaid tulemusi tänava
 Euroopas! Roolaiule peaks võimal-
 dama enam suurvõistlusi ja meie
 praegu juba head vabaujumisrekor-
 did paranevad veelgi.

Naiste vabaujumises väärib esile-
 tõstmist 100 m-is A. Rennu, kes
 teistest küll pea jagu kasvult lü-
 hem, kuid tulemusilt samavõrra pa-
 rem. Hinnatav on ka 14-aastase N.
 Neumanni tulemus. Tehnilised tu-
 lemused:

1. A. Rennu, Tall. Kalev 1.23,4
2. N. Neumann, TVK 1.31,2
3. L. Pikkal, Tall. Kalev 1.35,9
4. H. Sarap, Vilj. Sakala 1.35,9
5. H. Rosenholm, Tall. Kalev 1.39,2
6. S. Varsam, Tall. Kalev 1.39,4

Tulemused 400 m vabaujumises
 naistele erilist tähelepanu ei vääri.
 Samuti osutusid tulemused naiste
 seliliujumises nigelaiaks. Seni kui
 meil naised vähe kasutavad crawl'i,
 ei ole loota, et nende tulemused mär-
 kimisväärselt paraneksid. Tehnilised
 tulemused:

400 m vabalt:

1. L. Pikkal, Tall. Kalev 7.57,1
2. H. Rosenholm, Tall. Kalev 8.10,2
3. E. Mälik, Pärnu Kalev 8.25,0
4. E. Vugt, Tall. Kalev 8.39,0

100 m selili:

1. S. Pärli, TVK 1.47,8
2. S. Varsam, Tall. Kalev 1.48,0
3. N. Neumann, TVK 1.48,7

4. H. Rosenholm, Tall. Kalev 1.49,2
5. S. Raud, Vilj. Sakala 1.52,4
6. A. Rennu, Tall. Kalev

Naiste rinnuliujumine on aga suu-
 relt edenev ala. Järjest kuulud uu-
 test lootustandvaist noorist. Siin
 klassi võrra paremaks on H. Frei-
 man, kes alles hiljuti ujus uue rek-
 ordi — 2.22,2 (100 m vaheaeg oli
 1.35,0). Üllatuslapseks oli ja on 14-
 aastane R. Käsnapuu, kes platseerus
 teiseks S. Pärli ees. R. Käsnapuu
 ujub kaunist „liibergi stiili“ (trennib
 H. Liibergiga koos) ja korraliku har-
 jutajana võime arvestada temalt jäl-
 legi uute üllatustega. Tulemused
 olid:

1. H. Freiman, TVK 3.32,9
2. R. Käsnapuu, Tall. Kalev 3.38,9
3. S. Pärli, TVK 3.39,0
4. A. Laine, Läänela 3.49,0
5. L. Marten, Tall. Kalev 3.50,7
6. E. Mälik, Pärnu Kalev 4.09,0

Naiste 4×100 m teateujumine ei
 lähenenud ka suhteliseltki sellele pi-
 nevusele ja klassile, mida märkisime
 meeste juures. Siin suure edusam-
 muna Tall. Kalevi naiskonnale tuleb
 märkida kõikide liikmete crawlimest,
 samal ajal kui teised naiskonnad rin-
 nuli stiiliga püüavad toime tulla.

Organisatsioonide paremusjärjestus
 kujunes järgmiseks: Tallinna
 Kalev 136 (meesujujad 31 punkti
 + naisujujad 90 punkti + hüppajad
 15 punkti), Tallinna NMKÜ 83
 (meeste ujumisorganisats.), Haapsa-
 lu Läänela 36 (29+7), Tartu Vee-
 spordi Klubi 31 (6+25), Viljandi Sa-
 kala 25 (punkti toojaiks ainult nai-
 sed), Elva Raju 23 (12+11), Sindi
 Kalju 16 (ainult mehed punktitoo-
 jaiks), Pärnu Tervis 10 (ainult me-
 hed punktitoojaiks), Pärnu Kalev 5
 (ainult naised punktitoojaiks), Tartu
 NMKÜ 1 (ainult poiste alal), Püsti-
 vere Noorus 0.

Rajale mineku ootel. Vasakul R. Toomsalu ja
 paremal E. Kulmar.

Kahed esivõistlused

Eesti kergejõustiku esivõistluste korraldamises hakkas tänava kehtima uus kord. Kuigi varem peeti neid neljas osas, siis nüüd kolmes. Täiesti omaette on, nagu enamaltki, maakondade-vahelised esivõistlused, kuid individuaal-esivõistlustest on nüüd lahutatud teatejooksud, mis koos teiste teatejooksude esivõistlustega peetakse ühel ajal ja ühes kohas kümnevõistluse ja naiste esivõistlustega. Kavast on täiesti kõrbitud raskusheide, mis rahvusvaheliselt populaarsusetala.

Käesoleval aastal olid esivõistlused antud korraldada kolme linna: maakondade-vahelised Pärnusse, individuaal-aladel Tartusse ja teatejooksudes, kümnevõistluses ning naistele Tallinna. E. Spordilehe käesoleva numbril ilmudes olid kahed esimesena nimetatud esivõistlused peetud, kuna kolmandad pidid toimuma 21. ja 22. augustil.

Maakondade-vahelisi esivõistlusi peeti tänava üldse alles teist korda. Nende võistluste andmisega Pärnusse oli tehtud tore samm. Pärnus leidsid võistlused suurt tähelepanu, meelitades kokku ümmarguselt 1000 pealtvaatajat, missugusel arvul pealtvaatajaid poleks nähtud ei Tallinnas ega Tartus. Korralduse laaduseski ei jätnud võistlused soovida, nii et, kokkuvõttes, õnnestusid võistlused täiel määral.

Eraldi Tallinna ja Tartu linnadest startisid kõik maakonnad peale Saaremaa, Petserimaa ja Tartumaa. Et saarlased ja petserlased sageli jäävad eemale üleriiklikelt võistlustest, selle üle ei saa palju imestada, kuid seda rohkem Tartumaa puudumise üle. Tartumaa enda seisukohalt oli puudumine põhjendatud (ei starditud seepärast, et esivõistlustel ei lubata startida).

Tartu linna seltside nimele registreeritud sportlasi maakonna nime all, kuid üldseisukohalt mitte. Oleks Tartumaa suhtes tehtud erand, siis oleks selle vastu nurisenud kõik teised maakonnad.

Kuigi iga maakond sai igal ajal välja panna ainult ühe mehe, võis nendegi najal nentida, et meil olemas võrdlemisi edenemisjõuline kergejõustiklaste pere. Ka kaugemate provintsi osade esindajate saavutused on tugevasti tõusnud, nii et üldiselt arenes päris tihe konkurents esimesest kuni viimase koha pärast. Esikohadele jäid siiski Tallinn ja Tartu, mis oli ka endast mõistetav, kuid maakondadest suutis enda parimaks suruda Viljandimaa, mis pärast kaht suurlinna on meie kergejõustiku paremuselt kohe järgmine kants. Viljandimaa on parimaks näiteks selle kohta, et heal inul ja hea treeneri all töötades võib jõudsalt areneda. Üllatuseks oli, et Harjumaa suutis mööda rühkida Pärnumaast, kes omal ajal oli Eesti tugevamaid kergejõustikumaakondi. Samal ajal on märkida, et Järva-
maa on langenud tublisti allapoole.

Maakondade paremusjärjestus kujunes alljärgnevaiks (punkte arvutati — 1. koht 13 punkti, 2. koht — 12 jne.):

1. Tallinn	147 punkti
2. Tartu	144 „
3. Viljandimaa	125 „
4. Harjumaa	101,5 „
5. Pärnumaa	91 „
6. Läänemaa	87,5 „
7. Valgamaa	85 „
8.—9. Virumaa ja Järvamaa	80,5 „
10. Võrumaa	62 „

Esikohad kõigil aladel langesid eranditult kas Tallinnale või Tartule, kuid juba teistele kohtadele plat-

seerus rohkesti maakondade sportlasi. See asjaolu aitab tõestada provintsi tugevust.

Võib ennustada, et edaspidi muutuvad maakondade esivõistlused veelgi tugevamateks, millest suur kasu kogu meie kergejõustiku-liikumisele.

Tehnilised tagajärjed olid järgmised:

100 m: 1. R. Toomsalu, Tallinn, 10,8; 2. E. Susi, Tartu, 11,1; 3. V. Kalam, Viljandimaa, 11,2; 4. R. Avekukk, Läänemaa; 5. M. Haitov, Pärnumaa; 6. A. Kuulmata, Järva; 7. A. Soovik, Võrumaa; 8. J. Rimmelgas, Harjumaa; 9. A. Tile, Valgamaa, 12,3. Eeljooskude paremad ajad olid: E. Susi 11,1, R. Toomsalu 11,4 ja R. Avekukk 11,4.

400 m: 1. E. Kulmar, Tallinn, 51,7; 2. G. Beckman, Tartu, 51,8; 3. E. Jakson, Virumaa, 54,9; 4.—5. K. Tammiste, Läänemaa, ja H. Goldberg, Pärnumaa, 55,0; 6. J. Västriku, Viljandimaa, 55,5; 7.—8. E. Hindrekus, Järva, ja K. Vimmsaar, Harjumaa, 55,6; 9. J. Püss, Võrumaa, 56,0; 10. J. Munda, Valgamaa, 56,4.

1500 m: 1. J. Piliiste, Tartu, 4,07,4; 2. E. Prööm, Tallinn, 4,11,4; 3. R. Kalm, Viljandimaa, 4,17,6; 4. E. Einman, Harjumaa; 5. G. Tihomirov, Virumaa; 6. O. Juhanson, Pärnumaa; 7. N. Pästlane, Valgamaa; 8. V. Pross, Läänemaa; 9. V. Kodas, Võrumaa; 10. E. Sepp, Järva.

10.000 m: 1. A. Anier, Tallinn, 34,37,2; 2. E. Sepp, Järva, 35,55,2; 3. R. Lulla, Tartu, 36,01,6; 4. V. Pross, Läänemaa; 5. A. Külm, Viljandimaa; 6. E. Kopfeldt, Harjumaa; 7. V. Kodas, Võrumaa; 8. J. Umbleja, Valgamaa; 9. A. Jensen, Pärnumaa.

800+400+200+100 m: 1. Tallinn (J. Prööm, E. Kulmar, R. Toomsalu ja J. Talmre) 3,27,2; 2. Tartu 3,28,8; 3. Viljandimaa, 3,33,8; 4.—5. Virumaa ja Pärnumaa 3,36,2; 6. Valgamaa 3,38,6; 7. Harjumaa; 8. Läänemaa; 9. Järva; 10. Võrumaa.

110 m tõkkeid: 1. J. Talmre, Tallinn, 15,7 (E. rekordi kordamine); 2. G. Beckman, Tartu, 16,5; 3. J. Arvo, Viljandimaa, 17,0; 4. L. Helmre, Harjumaa, 17,2; 5. K. Tammiste, Läänemaa, 18,6; 6. H. Himma, Pärnumaa, 19,2; 7. A. Kuulmata, Harjumaa, 20,2; 8. E. Aljas, Valgamaa, 20,9; 9. V. Laanoja, Virumaa, 21,0; 10. J. Püss, Võrumaa, 22,1.

Kõrgus: 1. A. Kuuse, Tallinn, 1,85; 2. E. Levikov, Harjumaa, 1,75; 3. H. Veski, Tartu, 1,75; 4. F. Tarkman, Virumaa, 1,75; 5. H. Koik, Viljandimaa, 1,70; 6. E. Povits, Valgamaa, 1,70; 7. A. Kuulmata, Järva, 1,65; 8. H. Puistama, Pärnumaa, 1,65; 9. J. Paas, Läänemaa, 1,55.

Kaugus: 1. R. Toomsalu, Tallinn, 7,28; 2. F. Tarkman, Virumaa, 6,98; 3. A. Raska, Tartu, 6,94; 4. H. Koik, Viljandimaa, 6,47; 5. R. Avekukk, Läänemaa, 6,34; 6. A. Tile, Valgamaa, 6,31; 7. A. Soovik, Valgamaa, 6,23; 8. A. Kongas, Pärnumaa, 6,20; 9. V. Rähni, Järva, 6,08; 10. E. Villand, Harjumaa, 6,06.

Teivas: 1. E. Äärmä, Tartu, 3,89,5; 2. H. Koik, Viljandimaa, 3,70; 3. H. Vainet, Harjumaa, 3,40; 4. A. Jürisson, Tallinn, 3,30; 5. E. Aljas, Valgamaa, 3,30; 6. O. Stephan, Järva, 3,30; 7. M. Nappa, Virumaa, 3,30; 8. E. Piliiste, Läänemaa, 3,10; 9. A. Soovik, Võrumaa, 2,00.

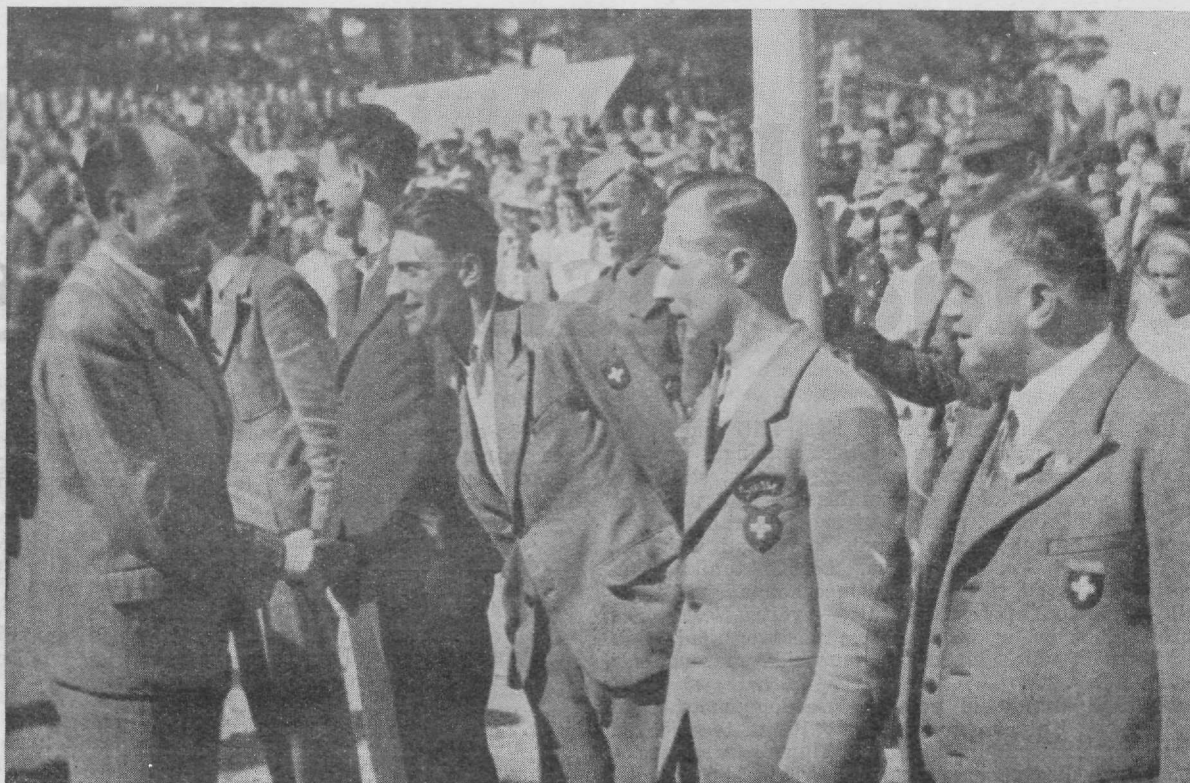
Kuul: 1. A. Kreek, Tallinn, 15,52; 2. E. Kõerv, Viljandimaa, 13,80; 3. O. Erikson, Tartu, 13,79; 4. P. Nõo, Valgamaa, 13,53; 5. H. Maatee, Pärnumaa, 13,03; 6. E. Oltjer, Järva, 13,00; 7. K. Terasmaa, Harjumaa, 12,42; 8. P. Toomla, Läänemaa, 12,40; 9. L. Kalanup, Võrumaa, 12,19; 10. A. Voitek, Virumaa, 12,08.

Ketas: 1. O. Erikson, Tartu, 46,45; 2. E. Kõerv, Viljandimaa, 42,53; 3. E. Lilienthal, Tallinn, 40,90; 4. H. Maatee, Pärnumaa, 38,83; 5. J. Türkson, Võrumaa, 38,41; 6. K. Epner, Harjumaa, 37,26; 7. P. Nõo, Valgamaa, 35,98; 8. Vernik, Järva, 35,78; 9. F. Tarkman, Virumaa, 35,29; 10. P. Toomla, Läänemaa, 31,50.

Oda: 1. F. Issak, Tartu, 66,99; 2. H. Vainet, Harjumaa, 58,04; 3. J. Meimer, Pärnumaa, 56,48; 4. V. Uibo, Tallinn, 55,58; 5. H. Räitsak, Viljandimaa, 51,30; 6. V. Palm, Virumaa, 50,47; 7. J. Aaspere, Läänemaa, 49,41; 8. P. Nõo, Valgamaa, 49,20; 9. J. Püss, Võrumaa, 48,17; 10. E. Oltjer, Järva, 47,15.

Esivõistlused individuaal-aladel peeti teiskordselt Tamme staadionil Tartus. Juba 1935. a. oli juhus märkida, et kuigi on igapidi mõistetav, et Tartul on suuri õigusi esivõistluste korraldamiseks, peaks kergejõustikuliit siiski üles seadma nõudmise, et esivõistlusi saab korraldada ainult säärasel väljal, millel vähemalt kuus jooksurada kõigi sprintide jaoks. Nüüd aga kordusid kurioosumid, et näiteks 200 ja 400 m jooksudes said finaalis koos rind-rinnuti võistelda vaid neli meest, kuna ülejäänud kaks finalistit jooksid omavahel 5. ja 6. koha pärast! Seepärast pole imestada, et näiteks 200 m-is on tagapool olevate meeste ajad paremad mõnest eelpool platseerunu omast. Tuleb imestada selle ebaotstarbekuse üle, kuidas Tartu linn ehitab Tamme staadioni.

Schveitsi sõjapüssi-meeskond, kes üllatuslikult võitis soomlasi, austamiseremoonial.

Eisivõistluste parimaks tagajärjeks oli kahtlemata G. Sule odavise — 71.14. Teist korda elus ületas ta 71 m ja kolmat korda 70 m piiri. Ühtlasi tõendas ta, et niipea ei anna veel üle Eesti parima odaviskaja tiitlit.

Kui G. Sule võitu võis veelgi oodata, siis täiesti üllatuslik oli 400 m-is A. Allika meistriskstulek. See noor koolipoiss pole saanud veel kuigi kõva treeningut (mis tema aastates pole ka soovitatav), kuid suudab võita sääraseid „sissesõidetud“ veerandmailereid nagu E. Kulmari ja G. Beckmani. A. Allikas näib peituvat loomupärane anne ja treenerite mureks jääb annet juhtida talle kõige sobivamatele radadele. Veel on varamane ütelda, kummana, kas sprinterina või kõrgushüppajana, lööb Allik paremini läbi. See peaks selguma aasta või paar hiljem.

Samuti täiesti üllatuslikult tulid 800 ja 1500 m-is meistriteks need, keda selleks ei teatud oodata. On kordunud läinud aastane lugu, et need keskmaajooksjad, kes heas vormis olnud kevadel, ei suuda kogu hooaeg oma vormi säilitada, ja langevad tahapoole. See on eeskätt maksev E. Prööm, F. Tungla ja J. Piliiste kohta. Kas ei peitu viga treeningus? Näib, et võimed pole üles töötatud pidevalt tõusvas tempos. 800 m võitis noor tartlane E. Jakobson, kes veel 1. a. ei platseerunud ka mitte esimese 20 hulgas. E. Spordilehe eelmises numbris oli juhitud tähelepanu sellele noorele keskmaajooksjale, kuid siis ei saanud veel aimata, et ta juba mõned nädalad hiljem lööb meie kõiki selle ala parimaid. Esimese 400 m kiiremaks arendamiseks peaks E. Jakobson uue eestlasena pääsma 800 m-is alla 2 min.

Ülejäänud aladel tulid meistriteks need, kes tänavu olnud vastavate alade parimad.

Üldvõitjaks tuli esmakordselt ASK, lüües varem võitmatut Kalevit 6 punktiga. Vahe võis sõltuda ühe õnnest ja teise ebaõnnest, kuid igal juhul on ajalooline, et Kalevi hegemoonia on vähemalt seks korraks murtud. See lisab tuld juure järgmise aasta eisivõistlustele.

Eisivõistluste tehnilised tulemused olid järgmised:

100 m: 1. ja Eesti meister R. Toomsalu, Kalev, 11,1; 2. J. Talmre, Kalev, 11,2; 3. K. Ivanov, Kalev, 11,2; 4. V. Rattus, ÜENUTO, 11,2; 5. H. Aumere, Kalev; 6. B. Risto, Kalev.

200 m: 1. ja Eesti meister R. Toomsalu, Kalev, 23,0; 2. J. Talmre, Kalev, 23,1; 3. E. Susi, ASK, 23,3; 4. E. Kulmar, Kalev, (23,2); 5. V. Rattus, ÜENUTO, (23,3); 6. K. Ivanov, Kalev, 23,6.

400 m: 1. ja Eesti meister A. Allik, ÜENUTO, 51,8; 2. G. Beckman, ASK, 51,8; 3. E. Kulmar, Kalev, 53,0; 4. E. Koort, Kalev, 53,0; 5. E. Pih, ÜENUTO, 54,0; 6. G. Jögi, Kalev.

800 m: 1. ja Eesti meister E. Jakobson, ASK, 2,01,1; 2. R. Sams, ÜENUTO, 2,01,2; 3. A. Jür lau, Kalev; 4. E. Prööm, TPAK; 5. F. Tungal, ÜENUTO; 6. J. Piliiste, ASK.

1500 m: 1. ja Eesti meister R. Sams, ÜENUTO, 4,10,0; 2. J. Piliiste, ASK, 4,11,2; 3. E. Jakobson, ASK, 4,12,2; 4. A. Völli, Rõngu Koit, 4,12,4; 5. F. Tungal, ÜENUTO, 4,12,6. 6. R. Uba, Kalev, 4,13,2.

5000 m: 1. ja Eesti meister E. Prööm, TPAK, 15,30,8; 2. A. Anier, Kalev, 15,50,0; 3. A. Saar, Tartu Kalev, 16,00,0; 4. E. Einman, Nõmme ÜENU, 16,10,4; 5. V. Lulla, ASK, 16,12,0; 6. B. Kaare, Rõngu Koit, 16,12,4.

10.000 m: 1. ja Eesti meister A. Anier, Kalev, 34,00,6; 2. V. Lulla, ASK, 34,25,6; 3. K. Kiili, Kalev, 35,35,8; 4. K. Laas, ÜENUTO, 36,54,0; 5. J. Annesto, Kalev, 37,55,6; 6. O. Tiidov, Puhkekodu, 38,03,0.

110 m tõkkejooks: 1. ja Eesti meister J. Talmre, Kalev, 15,7; 2. R. Toomsalu, Kalev, 16,0; 3. G. Beckman, ASK, 16,8; 4. A. Hirv, Kalev, 17,6; 5. L. Helmre, ÜENUTO, 18,0; 6. L. Raidna, sama.

Kõrgus: 1. ja Eesti meister A. Kuuse, ÜENUTO, 1,85 (1,90); 2. O. Kaldre, ÜENUTO, 1,80; 3. E. Järsvoo, ASK, 1,80; 4. H. Veskila, ASK, 1,75; 5. A. Allik, ÜENUTO, 1,75; 6. Pilliroog, ÜENUTO, 1,75.

Kaugus: 1. ja Eesti meister R. Toomsalu, Kalev, 7,03; 2. A. Raska, ASK, 6,89; 3. F. Tarkmann, Kiviõli, 6,81; 4. K. Ivanov, Kalev, 6,70; 5. H. Aumere, Kalev, 6,65; 6. H. Koik, Sak., 6,40.

Kolmik: 1. ja Eesti meister A. Raska, ASK, 14,02; 2. N. Kalm, Kalev, 13,85; 3. E. Järsvoo, ASK, 13,52; 4. F. Tarkman, Kiviõli SK, 3,40; 5. O. Kaldre, ÜENUTO, 13,30; 6. A. Armi, Kalev, 13,09.

Teivas: 1. ja Eesti meister E. Äärma, ASK, 3,80; 2. R. Kiipsaar, ASK, 3,80; 3. K. Kask, ASK, 3,60; 4. H. Koik, Sak., 3,60; 5. E. Sarapuu, Kalev, 3,50; 6. M. Karelson, Sak., 3,40.

Kuul: 1. ja Eesti meister A. Kreek, Kalev, 15,15; 2. A. Viiding TPAK, 14,70; 3. A. Tomberg, ÜENUTO, 13,84; 4. A. Michelson, Tartu Kalev, 13,75; 5. O. Kirp, ASK, 13,39; 6. A. Tuju, Kalev, 13,32.

Ketas: 1. ja Eesti meister O. Erikson, ASK, 46,04; 2. P. Määrts, ASK, 44,66; 3. A. Tomberg, ÜENUTO, 42,14; 4. J. Kihuoja, Sak., 41,84; 5. J. Erna, Kalev, 40,37; 6. H. Kärv, Sak., 40,35.

Oda: 1. ja Eesti meister G. Sule, ASK, 71,27; 2. A. Mägi, ASK, 65,63; 3. F. Issak, ASK, 65,34; 4. H. Vainet, Nõmme ÜENU, 57,20; 5. T. Öunap, Sak., 55,99; 6. R. Kiipsaar, ASK, 54,75.

Vasar: 1. ja Eesti meister K. Annamaa, TPAK, 46,35; 2. K. Sule, ASK, 39,28; 3. Ratnik, Tartu Kalev, 31,75; 4. O. Kirp, ASK, 31,69; 5. Värnik, Valga Spr., 31,43; 6. E. Lienthal, Kalev, 30,37.

Seltsidest tulid üldvõitjaks: 1. Akad. Spordiklubi 116 punktiga. 2. Tall Kalev 110 p., 3. ÜENUTO 55 p., 4. TPAK 23 p., 5. Sakala 15 p., 6. Tartu Kalev 13 p., 7. Nõmme ÜENU 10 p., 8. Kiviõli Spordiklubi 7 p., 9. Rõngu Koit 4 p., 10. Valga E. Spordiing 2 p., 11. Puhkekodu 1 punktiga.

Segane maavõistlus Riias

Riias, 4.—5. augustini, peetud Eesti-Läti kuues ker-
gejõustiku-maavõistlus jooksis mõningal määral
lõrri. Seda mitte põhjusel, et Eesti kaotas, sest juba
ette oli arvestatud kaotuse võimalusega, vaid põhjusel,
et kaotus tuli kombel, millega ei saa olla rahul. Veel
tänapäevani on lahendama, kumb, kas Eesti või Läti,
oieti võitis 4×100 m teatejooksu. Läti kohtunikud tun-
nistasid foto najal võitjaks oma meeskonna, kuid tege-
likult — silmaga selgesti nähtult — võitis Eesti. See
võit oli nii selge, et ka lätlased pealtvaatajad, kes
olid finischilindile lähedal, lausuvad masendunult
„Eesti võitis...“

Lätlased kuulutasid maavõistluse lõppenuks 82:78
Läti kasuks. Kui aga arvestada 4×100 m teatejooksu
lõppenuks Eesti võiduga, siis võib lugeda sama su-
guse numbrilise vahekorraga maavõistluse võit-
jaks Eestit. Kui aga veel edasi arvutada, et Läti mõ-
lemad tõkkejooksjad ajasid tõkkeid maha üle määrustes
lubatud määra, siis suureneks Eesti võit juba 82:75-le.

Seekord mindi Läti vastu nõrgendatud koosseisus,
sest R. Toomsalu, G. Sule ja A. Kuuse võistlesid Riia
asemel Londonis. Rullunuks maavõistlus kõigi mää-
ruste kohaselt, siis Eesti võitnuks selle ka ilma nime-
tatud kolme meheta. Nende kaasa võisteldes oluks
meie võit lähedane samale vahekorrale, mis l. a. Läti
üle saavutati Tartus, s. o. 90:70, või koguni suurem.

Ka üksnes R. Toomsalu kaasavõistlemine oleks an-
nud maavõistlusele hoopis teise pildi. Väljaspool
kahtlust seisab, et Toomsalu oleks võitnud 100, 200 m,
kaugushüppe ja oleks kindlustanud võidu ka 4×100
m-is. Toome tabeli, kuidas sellel neljal alal punktid
jagunesid ja kuidas nad võinuksid jaguneda Toomsalu
kaasavõistlemise puhul:

	Tegelikult		Toomsaluga	
	Eesti	Läti	Eesti	Läti
100 m	3	7	5	5
200 m	4	6	6	4
4×100 m	3	7	7	3
kaugus	5	5	6	4
	15	25	24	16

Siis oleks Eesti võitnud 87:73, A. Kuuse ja G. Su-
lega veelgi suuremalt. Kuid loobume samastest arut-
lustest ja vaatame maavõistlust seisukohalt, kuidas
lätlased tunnistasid ta lõppenuks.

Esikohad saavutas Eesti 16-nest alast seitsmel,
misjuures kaksikvõite oli kummalgi võrdselt kolm.
Vahekorraga 6:4 lõppes Eesti kasuks kaks ja Läti ka-
suks kolm ala, kuna ülejäänud aladel olid viigid 5:5.

Lätlased on meist tunduvalt paremad kesk- ja pi-
kamaajooksus, ja kuna meie seekord ei suutnud sprint-
ides seda tasa teha, siis libiseski võit käest. Eriti
meie keskmaajooksjad ei olnud Riias oma parimas
vormis. Vaatamata sellele, et E. Prööm tänavu on 1500
m jooksnud 4.00,4-ga, pidi ta seekord kapituleeruma
kõigile kaasjooksjatele. Veidi etteheidet tuleb teha
R. Samsi kaasavõtmisele. Häda pole selles, et ta
5000 m-is jäi viimseks, vaid et ta ei pingutanud pa-
rema tehnilise tagajärje saavutamist. Nii nagu Kuo-
prios Soome vastu, mängis ta ka Riias punast laternat
halva jooksuga. R. Sams on sageli jooksnud 5000 m

alla 16 minutit, kuid maavõistlusel kiusavad teda pis-
ted ja muud asjad. Millega seda seletada? Võib-olla
oleks mõni noorem jooksja pingutanud vähemalt isik-
liku rekordi.

Eesti-Läti maavõistluste rekordidest parandati see-
kord ainult kaks: 400 m-is E. Kulmar 51,2 (end.
oli lätlase N. Muzise nimel 51,8) ja 1500 m V. Vi-
tols 4.03,0 (end. A. Tirnersi nimel 4.05,6). Peale
selle J. Talmre ja E. Äärma kordasid oma nimel
seisvaid rekorde. Koos uute rekordidega on Eesti-
Läti maavõistluse-rekordide tabel alljärgnev:

100 m	R. Toomsalu, Eesti	10,9	1936
200 m	J. Kivitis, Läti	22,5	1933
400 m	E. Kulmar, Eesti	51,2	1937
800 m	A. Jürlau, Eesti	1.58,6	1933
1500 m	V. Vitols, Läti	4.03,0	1937
5000 m	E. Prööm, Eesti	15.16,4	1934
10.000 m	V. Bucenieks, Läti	32.51,6	1932
4×100 m	Läti	43,4	1931
4×400 m	Läti	3.27,0	1932
110 m	J. Talmre, Eesti	16,1	1936
kuul	A. Viiding, Eesti	15.57	1936
ketas	P. Määrits, Eesti	47.40	1936
oda	G. Sule, Eesti	66.70	1936
kõrgus	A. Kuuse, Eesti	1.90	1934
kaugus	E. Tamm, Eesti	7.17	1936
teivas	E. Äärma, Eesti	3.80	1934

Lätlastel on V. Vitols suurte sammudega edasi are-
nenud ja tema õul võib Läti muutuda meie uuesti
tasavägiseks maavõistlustel, sest ta võib võita eestla-
si kõigil aladel 800—10.000 meetrini. Sprintides suu-
dab lätlaste ees korki hoida momendil veel ainult R.
Toomsalu. Kui temale ei sirgu väärilist järeletulijat
(kas K. Ivanovist?), siis võib R. Toomsalu taandumise
puhul maavõistluse võitmine muutuda juba küsita-
vaks. Hüpetes ja heidetes suudame veel olla pereme-
hed, kuid lätlased on neilgi aladel meie uuesti lähe-
nemas. Juba järgmisel aastal võib olukord muutuda
meile raskeks.

Maavõistluse tehnilised tulemused:

100 m: 1. G. Alers, Läti, 11,2. 2. K. Libers, Lä-
ti, 11,3. 3. J. Talmre, Eesti, 11,4. 4. E. Susi, Eesti,
11,5.

200 m: 1. G. Alers, Läti, 23,2. 2. E. Kulmar,
Eesti, 23,3. 3. K. Libers, Läti, 23,5. 4. G. Beckman,
Eesti, 23,6.

400 m: 1. E. Kulmar, Eesti, 51,2. 2. G. Beck-
man, Eesti, 51,4. 3. K. Kuschkis, Läti, 53,6. 4. I.
Zommers, Läti, 54,0.

800 m: 1. V. Krastinsch, Läti, 2.00,6. 2. V.
Vitols, Läti, 2.00,7. 3. E. Prööm, Eesti, 2.01,8. 4. F.
Tungal, Eesti, 2.02,8.

1500 m: 1. V. Vitols, Läti, 4.03,0. 2. V. Kras-
tinsch, Läti, 4.03,4. 3. J. Püliste, Eesti, 4.03,8. 4. E.
Prööm, Eesti, 4.04,6.

5000 m: 1. E. Tirners, Läti, 15.35,4. 2. A.
Anier, Eesti, 15.36,9. 3. V. Bucenieks, Läti, 15.36,9.
4. R. Sams, Eesti, 16.11,8.

Soomlased jäid jälle võitmatuks

Neljandat korda Soome vastu ujumismaavõistluseks tuli välja astuda Viiburis Tervaniemi ujulas — 8. augustil. Pealtvaatajaid oli kogunenud veidi alla tuhande.

Enne maavõistlust Soome lehed ootasid tasavägist heitlust, milles nad pärast maavõistlust ka ei pettunud. Soome lehtede üldine hinnang oli, et Eesti ujumissport üha areneb. E. Roolaid pole neile enam üllatuseks, kuid selle eest märgivad nad müüd, et ka rin-

nuliujumises kipuvad eestlased minema kardetavaks. See, et Soome üks paremaid rinnuliujujaid E. Seppä jäi V. Kanguri ja H. Libergi järel neljandaks, oli soomlastele üllatuseks. Veidi pettumust tundsid soomlased selili-ujumises Boris Roolaiu üle. Nad uskusid teda tulevat selle ala võitjaks, kuid et mees jäi teiseks keskpärase tagajärjega, seda polnud nad oodanud. Imestust avaldavad nad veel meie naisujuja R. Käsnapuu üle, ennustades sellele head tulevikku.

Maavõistlus lõppes Soome kasuks 39:31, kuid meeste ujumisaladel Eesti võitis 22:18. Naiste aladel kaotasime 6:14 ja vettühpetes 3:7. Soomlased saavutasid kaksikvõidud vettühpetes ja naiste aladel, millel võidetud edu eestlased ei suutnud tasaks teha 400 m vabaujumise kaksikvõiduga. Teistel aladel jagunesid punktid võrdselt. Esikohti oli Soomel 5, Eestil 2.

Maavõistluse tehnilised tulemused olid järgmised:

100 m vabalt: 1. E. Roolaid (E.) 1.03,1, 2. N. Kahma (S.) 1.04,3, 3. T. Raitinen (S.) 1.04,8 (mehe isiklik rekord), 4. J. Tibar (E.) 1.10,3.

400 m vabalt: 1. E. Roolaid (E.) 5.28,6, 2. E. Mõtlik (E.) 5.31,2, 3. T. Elo (S.) 5.33,2, 4. P. Silvast (S.) 5.35,6.

100 m selili: 1. O. Kaijä (S.) 1.19,8, 2. B. Roolaid (E.) 1.24,1, 3. A. Sauer (E.) 1.24,3, 4. P. Valtonen (S.) 1.25,0.

200 m rinnuli: 1. A. Paananen (S.) 3.01,3, 2. J. Kangur (E.) 3.04,5, 3. H. Liiberg (E.) 3.05,8, 4. E. Seppä (S.) 3.06,4.

Hoolauahüpped: 1. E. Teräsvirta (S.) 130,26, 2. A. Laesvirta (S.) 111,53, 3. E. Hakkaja (E.) 100,87, 4. A. Hirv (E.) 100,67.

100 m vabalt naistele: 1. T. Iivanainen (S.) 1.22,2, 2. O. Tuulos (S.) 1.26,2, 3. A. Rennu (S.) 1.28,9, 4. N. Neuman (E.) 1.33,0.

200 m rinnuli naistele: 1. A. Lappalainen (S.) 3.19,7, 2. I. Laarne (S.) 3.21,5, 3. H. Freiman (E.) 3.25,0, 4. R. Käsnapuu (E.) 3.35,0.

Seega ei õnnestunud eestlastel ka seekord võita soomlasi, kuigi selleks hellitati lootusi.

10.000 m: 1. V. Vitols, Läti, 33.40,8. 2. A. Anier, Eesti, 33.51,5. 3. K. Romanovskis, Läti, 34.21,6. 4. K. Laas, Eesti, 35.41,0.

4×100 m: 1. Läti (E. Aronstams, G. Alers, H. Girgenons ja K. Libers) 44,4. 2. Eesti (E. Susi, J. Talmre, A. Raska ja K. Ivanov) 44,4.

4×400 m: 1. Eesti (A. Allik, V. Laats, A. Raska ja G. Beckman) 3.31,4. 2. Läti (A. Petersons, A. Veiss, I. Zommers ja K. Kuschkis) 3.36,8.

110 m tõkkeid: 1. J. Talmre, Eesti, 16,1. 2. G. Beckman, Eesti, 16,5. 3. H. Girgenons, Läti, 17,1. 4. E. Cinovskis, Läti, 18,4.

Kõrgus: 1. V. Borskis, Läti, 1,80. 2. A. Allik, Eesti, 1,80. 3. G. Alers, Läti, 1,80. 4. H. Veskila, Eesti, 1,75.

Kaugus: 1. A. Berzinsch, Läti, 7,06. 2. F. Tarkman, Eesti, 6,90. 3. A. Raska, Eesti, 6,82,5. 4. N. Zarinsch, Läti, 6,37.

Teivas: 1. E. Äärma, Eesti, 3,80. 2. R. Kiipsaar, Eesti, 3,70. 3. K. Lämpinsch, Läti, 3,60. 4. J. Palens, Läti, 3,50.

Kuul: 1. A. Kreek, Eesti, 14,76. 2. O. Karklinsch, Läti, 13,88. 3. E. Lilienthal, Eesti, 13,64. 4. J. Dimza, Läti, 13,62.

Ketas: 1. O. Erikson, Eesti, 45,05. 2. D. Baranovskis, Läti, 44,18. 3. J. Dimza, Läti, 44,04. 4. P. Määrits, Eesti, 44,01.

Oda: 1. F. Issak, Eesti, 66,17. 2. O. Jurgis, Läti, 65,57. 3. A. Mägi, Eesti, 61,68. 4. J. Nirbachs, Läti, 61,60.

Nõudke kõikjalt kohalejõudnud

värskeid eesti heeringaid

Ületavad headuselt kõiki välis-
heeringaid, kuid on siiski palju
o d a v a m a d

O.-Ü. K A L A N D U S

Hinnangut ja arvusid väljal ja rajalt

A. Adari.

Kuuvahemik E. Spordilehe eelmise ja käesoleva numbril ilmumise vahel on kergetõustikus olnud võistlusterikas. Võrdlemisi lühikeste vaheaegade järele järgnesid üksteisele hooaja suuremate võistlustena Eesti maakondade-vahelised esivõistlused (25.—25. juulini Pärnus), Eesti-Läti 6. maavõistlus (3.—4. augustini Riias), Eesti esivõistlused (7.—8. augustini Tartus) ja ÜENÜTO rändkarikate-võistlused (12.—13. augustini Tallinnas). Samal ajavahemikul käis meie kergetõustiklasi võistlemas Berliinis, Londonis ja Stokholmis, misjuures ükski välismaale lubatud sportlastest ei tulnud tagasi ilma auhinnata, kuigi tuli võistelda Euroopa ja ka Ameerika eliitmeestega. Võistluste arvulise kui ka konkurentsi tiheduse tõttu tõusid hooaja tippmargid ja ka keskmine tagajärg. Ses mõttes oli viimane kuuvahemik tublisti võimsam oma eelkäijast.

Mida nimetada läinud kuuvahemiku suurimateks ja tähelepanuväärivamateks saavutusteks?

Isiklikult kaldun eelistama kõigile R. Toomsalu esikohaletulekut Londoni võistlustel. Me ei saa unustada, et ta seal võitis rahvusvahelise hea klassi kaugushüppajaid, nagu nendeks olid ungarlane Koltai, neeger Johnson ja itaallane Maffei. Oleks piisanud ka juba ainult nende võitmisest, kuid R. Toomsalu püstitas seejuures veel uue Eesti rekordi — 7,41,5. Kolmandaks oli ta hüpete seeria harukordseim, mida on

Euroopa parim teivashüppaja — venelane N. Ozolin, kes tänavu saavutanud Euroopa parima margina 4,26.

suutnud näidata ükski eestlane. Neli esimest hüpget olid: 7,25 — 7,25 — 7,31 — 7,41,5! Londoni saavutustega tõusis R. Toomsalu Eesti kõigi aegade parimaks kaugushüppajaks. Tegelikult on küll N. Küttisel R. Toomsalu ees ½-sm-line edumaa, sest N. K. on Prahast hüpanud 7,42, kuid kuuldavasti tuule toetusel. Polnuks tänavu A. Luhaääre maailmarekordi tõstmises, laskurite suursaavutusi maailmavõistlustel ja K. Palusalu uut võitu euroopavõistlustel, siis kerkinuks R. Toomsalu juba üksnes Londoni-saavutuse eest 1937. a. kuldmedali peakandidaadiks.

Järgmisena on tähelepanu vääriv, et Eesti esivõistlustel ASK suutis punktide kokkuvõttes lüüa Kalevit, kes kõigil aegadel ise olnud üldvõitjaks. Kõigi üliõpilaste koondamine ASK värvidel alla on annud esimese suurima tulemuse. Edasi on samadelt esivõistlustelt märkida G. Sule odaviske tulemust 71,14, mis aga kadus samal ajal mujal eestlaste poolt saavutatud maailmarekordide vahele. Kuid tänavu kaks eestlast oda üle 70 m, on juba omaette suursaavutus.

Ülaltoodu oli kokkuvõtte suursaavutuste kohta Eestis. Kui nüüd kõrvutada sellele laia maailma, siis peab märkima, et maailma eliitklass on suhteliselt Eesti eliitklassiga viimase kuu vältel vähe näidanud suurtagajärgi. Ainsa suure resultaadina on välja tõsta Melvin Walkeri uus maailmarekord kõrgushüppes — 2,09. Näib et 2,10 ületamine ei ole enam mägede taga.

Üldiselt aga tundub, et suur maailm tänavu ei suuda hiilata väga paljuga. Olümpia-aastale järgnev hooaeg kipub jääma suursaavutuste-kehvaks, kui veel eesolevad kuud ei too pööret. Tundub isegi väikest kriisi, mis aga seletatav suurvõistluste puudumisega.

Üheks suurüllatuseks oli Saksa kaotus Inglisele Londonis White City staadionil — 67:69. Tänu headele jooksjatele suudab Inglise võita ka Saksa, kuigi viimast veel läinud aastal võis pidada Euroopa parimaks kergetõustiku-maaks. Siiski näib, et maavõistlused pole mõõdupuuks, mille järgi hinnata ühe või teise riigi paremust. Suuresti sõltub kaotus või võit sellest, missugused alad on võetud maavõistluse kavva. Selle kohta pole aga üldiselt läbilõõnud moodust. Inglise võitis Saksa, kuid varsti tuleb Inglise-Soome maavõistlus. Selle kavvas on rohkem kestmisjooksusid. See-

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,
PIKK TÄN. 47, TEL. 442-22

**KÕIKI
SPORDITARBEID**

täielises valikus soodsate hindadega

tõttu võib Soome võita Inglise päris paraja ülekaaluga, kuid omakorda ise kaotada Saksale ja ka Rootsil.

Vähemalt Eesti kergejõustiku-hooaeg võib väl-
data üle kuu aja. Seile vältel võib oodata uusi suur-
resultaate, sest ees seisavad veel Pariisi üleõpilas-maa-
ilmamängud, SELL-i olümpia ja mõned rahvusvaheli-
sed võistlused Eestis.

Tavalise kombe järgi tehes võrdlusi vastavate and-
metega varematest aegadest, peab märkima,
et 19. juuliks s. a. on keskmine tase kokkuvõt-
tes parem kui l. a. augustikuu lõpul olnud tase. Kas
aga selle järgi võiks ennustada ka kogu aasta kesk-
mise taseme möödaminemist l. a. omast, on siiski va-
rajane ütelda. Kahel alal, nimelt 800 ja 1500 m jook-
sudes, on aga augusti 10 parima keskmine tagajärg
parem isegi kui Eesti kõigi aegade parimad aasta kesk-
mised. Eriti on paranenud 1500 m keskmine. Edasi
on veel kolmel alal — kõrgushüppes, kuulitõukes ja
kettaheites — augusti keskmine parem kogu läinud
aasta vastavast. Parema pildi saamiseks kõrvutame
augustikuu kümne parima keskmise tagajärje Eesti
kõigi aegade aasta-keskmisega (klambrites kõigi ae-
gade aasta-keskmine tagajärg): 100 m — 11,16 (11,14),
200 m — 23,34 (23,26), 400 m — 53,32 (52,15), 800 m
— 2,01,69! (2,01,85), 1500 m — 4,09,26! (4,09,79), kõrgus
— 1,80,1 (1,80,9), kaugus — 6,86,25 (6,96,65), kolmik —
13,43,15 (13,90,3), teivas — 3,55,4 (3,57), kuul — 14,23,8
(14,24,2), ketas 43,44,05 (43,75,7) ja oda — 60,68,6
(61,30,9).

Keskliste tagajärgede tõusu tõendab veel üle
800 punktiga hinnatavate tulemuste arv. Läinud kuu
kokkuvõttes oli neid 35, käesolevaks aga juba 46. See
arv on ainult kolme võrra halvem kui kogu läinud
aastal. Toome võrdluseks eelmiste aastate vastavad
arvud:

Kergejõustiku-maavõistlusel Kuopios. Meie rahvus-
meeskonna liikmeid on koondunud Paavo Nurmi
ümber.

Saavutuste väärtus	Tagajärgede arv			
	1937 (aug.)	1936	1935	1934
Üle 1000 punkti	3	2	1	1
" 900 "	11	12	7	7
" 850 "	17	24	17	22
" 825 "	27	36	29	29
" 800 "	46	49	46	43

Seniväljandud hobaja parimateks tehnilisteks tule-
musteks on alljärgnevad.

G. Sule — oda	71.14	1027
F. Issak — oda	70.48	1011

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise Osaühing

„VIRU“

Telegr. aadr.: Viruosa

Kõneiraal 437-84

Tallinnas, Suur Kloostri 22/18

VABRIKUD:

Rakveres
Kadrinas
Jõhvis

VALMISTAVAD:

kõrgeväärtslikku
kartulitärklis-
kartulisuuripit
glükoosi

Peaesindaja

A-S. RUMBERG, TUBERG ja Ko.

Tallinnas

A. Kreek — kuul	15.78	1009
O. Erikson — ketas	47.84	960
A. Mägi — oda	67.15	935
A. Toomsalu — 100 m	10.7	934
A. Kuuse — kõrgus	1.92	934
E. Prööm — 1500 m	4.00,4	918
A. Toomsalu — kaugus	7.41,5	916
P. Määrits — ketas	46.53	916
E. Prööm — 3000 m	8.46,4	905
A. Viiding — kuul	14.70	890
J. Piliste — 1500 m	4.03,8	877
E. Äärma — teivas	3.92	871
R. Uba — 1500 m	4.05,4	859

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

E. Lilienthal — kuul	14.39	857
E. Prööm — 5000 m	15.30,8	851
K. Annamaa — vasar	48.13	849
H. Veskila — kõrgus	1.85	846
R. Toomsalu — 200 m	22,3	843
F. Tungal — 1000 m	2.34,0	842

R. Sams — 3000 m	8.58,2	842
A. Anier — 3000 m	8.59,0	836
E. Prööm — 1000 m	2.34,4	835
A. Anier — 5000 m	15.36,9	833
O. Juhansoo — 1500 m	4.08,0	830
E. Prööm — 800 m	1.58,8	825
O. Kaldre — kõrgus	1.83	822
R. Schmidt — kuul	14.05	821
J. Talmre — 110 m	15,7	818
R. Kiipsaar — teivas	3.80	818
A. Michelson — kuul	14.02	818
K. Kask — ketas	43.46	817
F. Tungal — 800 m	1.59,2	816
A. Tuju — kuul	14.00	816
E. Lilienthal — ketas	43.44	816
G. Beckman — 100 m	11,1	814
E. Susi — 100 m	11,1	814
G. Vuht — 100 m	11,1	814
A. Saar — 3000 m	9.05,0	809
R. Sams — 1500 m	4.10,0	808
E. Kulmar — 400 m	51,2	807
A. Saar — 5000 m	15.46,5	806
T. Öunap — kuul	13.90	806
J. Kihuoja — ketas	42.95	801
N. Kalm — kolmik	14.11	800

Kui võrrelda viie parima resultaadi tabelit läinud kuu vastavaga, siis on tabelis toodud 75 tagajärjest uude tabelisse püsima jäänud ainult pooled. Viis parimat 19. augustiks s. a. olid järgmised:

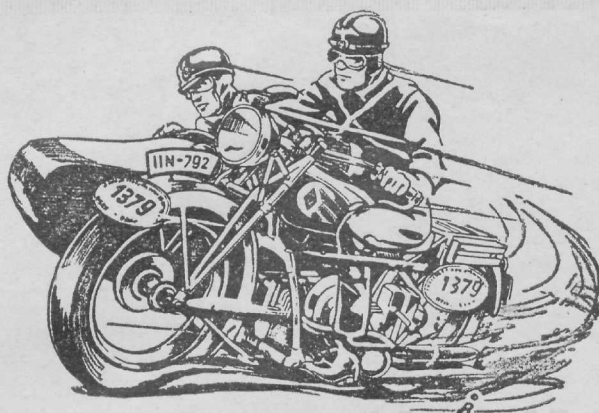
	I	II	III	IV	V
100 m	10,7 R. Toomsalu, Kalev	11,1 G. Beckman, ASK	11,1 E. Susi, ASK	11,1 G. Vuht, Kalev	11,2 J. Talmre, Kalev
200 m	22,3 R. Toomsalu, Kalev	23,1 E. Kulmar, Kalev	23,1 J. Talmre, Kalev	23,3 E. Susi, ASK	23,3 V. Rattus, ÜENÜTO
400 m	51,2 E. Kulmar, Kalev	51,4 G. Beckman, ASK	51,7 A. Allik, ÜENÜTO	52,2 V. Laats, ÜENÜTO	53,0 E. Koort, Kalev
800 m	1.58,8 E. Prööm, TPAK	1.59,2 F. Tungal, ÜENÜTO	2.01,0 A. Jür lau, Kalev	2.01,1 A. Võlli, Rõngu Koit	2.01,1 E. Jakobson, ASK
1500 m	4.00,4 E. Prööm, TPAK	4.03,8 J. Piliste, ASK	4.05,4 R. Uba, Kalev	4.08,0 O. Juhansoo, Pärnu Kalev	4.10,0 R. Sams, ÜENÜTO
3000 m	8.46,4 E. Prööm, TPAK	8.58,2 R. Sams, ÜENÜTO	8.59,0 A. Anier, Kalev	9.05,0 A. Saar, Tartu Kalev	9.24,4 E. Rätsep, Kalev
5000 m	15.30,8 E. Prööm, TPAK	15.36,9 A. Anier, Kalev	15.46,5 A. Saar, Tartu Kalev	15.59,8 V. Lulla, ASK	16.10,4 E. Einman, Nõmme ÜENÜ
110 m	15,7 J. Talmre, Kalev	16,0 R. Toomsalu, Kalev	16,5 G. Beckman, ASK	17,0 A. Paluvere, Kalev	17,0 H. Arvo, Sakala
Kõrgus	1.92 A. Kuuse, ÜENÜTO	1.85 H. Veskila, ASK	1.83 O. Kaldre, ÜENÜTO	1.80 A. Allik, ÜENÜTO	1.80 E. Jär vsoo, ASK
Kaugus	7.41,5 R. Toomsalu, Kalev	6.98 F. Tarkman, Kiviõli SK	6.94 A. Raska, ASK	6.90 H. Koik, Sakala	6.80 G. Vuht, Kalev
Kolmik	14.11 N. Kalm, Kalev	14.02 A. Raska, ASK	13.71,5 E. Jär vsoo, ASK	13.65 F. Tarkman, Kiviõli SK	13.38 O. Kaldre, ÜENÜTO
Teivas	3.92 E. Äärma, ASK	3.80 R. Kiipsaar, ASK	3.70 H. Koik, Sakala	3.60 K. Kask, ASK	3.50 E. Sarapuu, Kalev
Kuul	15.78 A. Kreek, Kalev	14.70 A. Viiding, TPAK	14.39 E. Lilienthal, Kalev	14.05 R. Schmidt, Valga SK	14.02 A. Michelson, Tartu Kalev
Ketas	47.84 O. Erikson, ASK	46.53 P. Määrits, ASK	43.46 K. Kask, ASK	43.44 E. Lilienthal, Kalev	42.95 J. Kihuoja, Sakala
Oda	71.14 G. Sule, ASK	70.48 F. Issak, ASK	67.15 A. Mägi, ASK	58.26 V. Uibo, ÜENÜTO	58.04 H. Vainet, Nõmme ÜENÜ

Vastutav toimetaja: A. Adorf.

Ilmunud 20. augustil 1937. a.

Väljaandja: Eesti Spordi Keskkliit.

VIKTORIA MOOTOR- JA JALGRATTAD

TALLINN,
Sadama 11

A/S.

ESTAKLAND

TARTU,
Narva 3

Rakvere,
Vaksali 32

Viljandi,
Tartu 1-a

Petseri,
Tartu 3

E. A.-K. Ü. ERAHAIGLA

Narva mnt. 6-a, tel. 428-80.

VESIRAVILA

Avatud kella 9—11 ja 4—7.

Pärmi-, söehappe-, meri-
soola-, männiekstrakti-, ko-
dumaa tervismuda-, raba-,
vahu- ja neljarakuvannid.

Charcot-, mantel-, kapillaar-,
Šoti ja auruduschid.

Istevann, valguskapp, auru-
kapp ja diatermia tervismudaga.

Arsti kõnetunnid kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11 ja $\frac{1}{2}$ 7—7.

MOODSAIM JA TÄIELISIM PAPPKARBITÖÖSTUS

EESTIS

M. Dresselt ja A. Krik

Tallinn, S. Karja tn. 21, telefon 452-96

Kindlustage

oma elu ja varandus

„EKA“

suurimas kodumaa

kindlustusseltsis